

**A NEMZETI
ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI HIVATAL
2019. ÉVI
SZÖVEGES BESZÁMOLÓJA**

I. A Nébih feladatköre, szakmai tevékenysége

A **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal** (továbbiakban: Nébih) 2012. március 15-én jött létre, törzskönyvi azonosító száma: 598349, tulajdonosi joggyakorlóként TJ598349.

A Hivatal honlapjának címe: <http://portal.nebih.gov.hu>. A Hivatal 2014-től mobil applikáción keresztül is fogad bejelentéseket és tesz közzé híreket.

A kormányzati struktúra 2017. január 1-jétől történt átszervezése miatt a Nébih feladat- és hatásköre megváltozott, hangsúlyossá vált az élelmiszerlánc terén kiemelt ellenőrzési, szankcionáló és tudáscentrum feladata, amelyet a 2018-ban kiadott új Szervezeti és Működési Szabályzat tovább erősített. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet 4/A §-a határozza meg a Nébih által országos illetékességgel ellátott feladatokat.

A Nébih fő feladatai közé tartozik:

- az élelmiszerlánc biztonságának szavatolása annak minden területét érintően (termőföldtől az asztalig);
- küzdelem a csalás, a hamisítás ellen, a feketegazdaság felszámolása;
- támogatás, szakmai tanácsadás a tisztességes vállalkozások számára (példaként említhető a Jó Higiéniái Gyakorlati Útmutató – GHP, valamint a létesítmény auditokra történő felkészítés);
- tudásmegosztás, szemléletformálás annak érdekében, hogy felvértezzük a lakosságot a kockázatok kiszűrésére és elkerülésére (például: oktatási programok, szemléletformáló kampányok);
- közreműködés az egységes védjegyrendszer (Kiváló Minőségű Élelmiszer, KMÉ) kidolgozásában;
- egységes információmenedzsment: információ gyűjtése, feldolgozása egy átfogó, informatikai alapokon nyugvó élelmiszerlánc-felügyeleti rendszer kialakításával;
- kockázatkezelés, válságkoordináció;
- szoros együttműködés társhatóságokkal, valamint szakmai és szakmaközi szervezetekkel;
- komplex laboratóriumi hálózat működtetése.

2019 nyarán az Agrárminisztérium kezdeményezésére az Országgyűlés elfogadta azt a törvénymódosítást, amely lehetővé teszi az élelmiszer-hamisítást elkövető személyekkel szembeni büntetőjogi fellépést. Az új rendelkezés értelmében ezután fellelősségre vonhatóak azok a természetes személyek is, akik eddig egyes vállalkozások mögé bújva folytattak élelmiszerhamisításnak minősülő illegális tevékenységet. A személyes felelősségre vonás tehát lehetővé teszi, hogy aki a bűncselekményt elköveti, ne tudjon a gazdasági társaság felelőssége alapján a személyes felelősség alól mentesülni, vagy esetleg egy újabb cég létrehozása után ismét a piacon működni. Az élelmiszer-hamisítás a bűncselekmény súlyától függően akár 5 év szabadságvesztéssel is büntethető.

Az élelmiszerlánc szereplőknek az élelmiszerlánc felügyeleti díj bevallást a Nébih felé kell teljesíteniük, a Nébih intézkedik a bevallási és befizetési kötelezettségről, tartozás esetén annak behajtásáról. A kormányhivatalokat megillető bevételi hányadot a Nébih minden tárgynegyedévet követő hónap 5. napjáig átutalja a Miniszterelnökség elkülönített számlájára.

A Nébih ellátja a nemzetközi kapcsolattartással összefüggő feladatokat is az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal hazai partnerintézményeként, emellett kijelölt nemzeti kapcsolattartó pont az Európai Unió élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó gyors vészjelző rendszerében (RASFF). Együttműködik a WHO-val és a FAO-val, részt vesz a Codex Alimentarius munkájában, közreműködik az Analitikai és Mintavételi Módszerek szakbizottságának (CCMAS) titkársági feladataiban és szervezi annak éves üléseit.

2014-ben az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (Éltv.) 39/D. §-a alapján a Nébih tulajdonosi joggyakorlásával létrehozásra került az Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (ÉLBC Kft.).

A Nébih vállalkozási tevékenységet nem végez.

A több éves előkészítő munka eredményeként a Kormány 1703/2013. (X.8.) határozatával fogadta el az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégiát (www.elbs.hu), mely nemzeti középtávú stratégia 2022-ig határozza meg az élelmiszerláncsal kapcsolatos legfontosabb célokat és feladatokat 4 stratégiai cél és 11 program mentén. A stratégia végrehajtásáért elsődlegesen az Agrárminisztérium a felelős a Nébihel együttműködve, bevonva a megyei kormányhivatalokat.

Az Éltv. 47/C. §-a alapján az élelmiszerlánc-biztonsági stratégia, a több éves terv és éves ellenőrzési terv végrehajtásáról, a célok teljesüléséről, valamint a felügyeleti díj felhasználásáról az élelmiszerlánc-biztonsági jelentés keretében az országos főállatorvos évente beszámol az Országgyűlésnek, melyet tárgyévét követő év június 30-ig kell az Országgyűlés elé terjeszteni. **Az Éltv. 47/B. §-ának (11) bekezdése alapján a Nébih április 30-ig jelentést állít össze az országos főállatorvosnak. A Nébih szakmai működéséről szóló részletes beszámolót az Éltv.-ben meghatározott jelentések tartalmazzák, illetve azok részeként kerül elfogadásra.** Az éves jelentések jóváhagyásáig a Nébih 2019-es tevékenységeiből röviden az alábbiakat emeljük ki:

A Kormány által 2013-ban elfogadott Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia jövőképe, hogy mindenkor egészséges, kiváló minőségű, biztonságos élelmiszerlánc-termékek legyenek elérhetők, valamint azok előállítása, kereskedelme, felhasználása vagy fogyasztása során az emberek és a társadalom magas fokú tudatosságot és felelősséget tanúsítson.

Az élelmiszerek minőségének emelését, a vásárlói tudatosság fejlesztését, valamint a hatósági tevékenység hatékonyságának növelését szolgáló intézkedésekről szóló 1519/2017. (VIII. 14.) Korm. határozat további feladatokat határoz meg az AM és a Nébih számára. Hangsúlyosan szerepel benne a meglévő szemléletformáló tevékenység erősítése, az élelmiszer-előállítók és a vendéglátással foglalkozók felelős alapanyag beszerzéssel és helyes konyhatechnológiai eljárásokkal kapcsolatos ismereteinek mélyítése, a központi laboratórium létrehozása, valamint a Nébih infrastrukturális és személyi fejlesztése, létszámának racionális bővítése.

A Nébih számos szemléletformáló kampányt működtet. A kockázat-megelőzés e formájára a gyerekek esetében kiemelt figyelmet fordít a hivatal, ugyanis ennél a korosztálynál még nem alakultak ki rosszul berögzült szokások, az új ismeretek átadása sokkal eredményesebb. Éppen ezért 2018 márciusában elindult a Nébih komplex Oktatási Programja, amely az óvodásoktól kezdve, az általános iskolásokon keresztül, egészen az egyetemistákig törekszik a tudás átadására. A program 2019-ben is változatos, új elemekkel bővült. Új tananyagok jelentek meg, és számos szakmai együttműködés indult el, például a Herman Ottó Intézettel a szaktanári továbbképzés terén vagy a bajai Eötvös József Főiskola Pedagógusképző Intézetével.

A Szupermenta program új szemléletű, független, hiteles, fogyasztói kommunikáción alapuló, nagyobb társadalmi réteget érintő termékcsoportokat vizsgáló, a vásárlók döntését segítő, komplex, vizsgálati program. A Szupermenta egyedülálló szakszerűségével emelkedik ki a népszerű, internetes, kedveltségi összehasonlítások közül, melyek jórészt csak kószoláson alapulnak. A Nébih hatósági felügyelői bekérhetik a termékek gyártmánylapját, így a laboratóriumi vizsgálatok eredményeit összehasonlítva elemezhetik, vajon tényleg azt tartalmazzák-e a termékek, amit a csomagoláson feltüntettek. Problémás termékek esetén pedig azonnali intézkedésekre is lehetőség adódik. 2014 novembere és 2019 decembere között közel 70 termék körüli teljes körű vizsgálatát végezte el a feldolgozott élelmiszerektől kezdve, az alkoholos italokon, a fűszernövényeken, az állatgyógyászati készítményeken át egészen a fűmagokig. A hatósági laboratóriumokban több mint 1600 terméken több mint 130 ezer paraméter mérés lett elvégezve. A kedveltségi kószolásokon közel 1500 fő vett már részt. 2019-ben a Hivatal szakemberei és meghívott vendégei 11 termékcsoportot teszteltek: citromlé, zabkása, banán, kutyasampon, keserű likőr, csemege debreceni, balatoni lángosozó, ketchup, sárgarépa, kapszulas kávé, sütőmargarin. 2019 decemberéig 69 sajtóközlemény jelent meg a termékteszt eredményeivel kapcsolatosan, amelyek több mint 3500 média megjelenést generáltak. A hivatalos weboldalon több mint 2,5 millió oldalmegtekintést regisztráltak, míg a Szupermenta Facebook oldalán az eredmények közel 2 millió elérést, a Nébih Youtube csatornáján 280 ezer megtekintést produkáltak. 2015 decemberétől a teszten helyezést elért gyártók, forgalmazók használhatják termékeiken a Szupermenta emblémát. Eddig 37 termék esetében igényelték az emblémát.

A Hivatal egyik legrégebbi, társadalmi célú programja az „Ételt csak okosan!”. Célja, hogy felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy az élelmiszer eredetű megbetegedések 70%-a megelőzhető. Ezt a célt szem előtt tartva a felvilágosító kampány során a Nébih a vásárlóknak minél szélesebb körű tájékoztatást kíván nyújtani a tudatos vásárlástól a megfelelő konyhatechnológiai módszereken át, a biztonságos ételkészítés elsajátításához. A honlapnak havi 20.000 ezer olvasója van. A kapcsolódó közösségi felületek, (*Facebook, Instagram*) lehetőséget nyújtanak a napi szintű kommunikációra, aktuális események/riasztások azonnali közvetítésére és közvetlen párbeszédet tesznek lehetővé közel 32.000 követővel. A programhoz kapcsolódó Konyhasziget című magazin, amely 2019-ben 5 számmal jelent meg, összesen 1,5 millió példányban. 7 év alatt 32 lapszám, 9.900.000 példányban került az élelmiszerláncok polcra Olvasótábora általában az 50+-os korosztály. Legkedveltebb témák: receptek, zöldség-gyümölcs, termékteszt, rejtvény, tudatos vásárlás, élelmiszerbiztonsági tanácsok. A kampány nemcsak a felnőttekre, hanem a gyerekekre is fókuszál.

A program az alsó tagozatosokat célzó, innovatív elemmel bővült. 2019 februárjában megjelent a Hivatal első, oktató jellegű „Mese habbal, születéssel” című mesekönyve, amely játékos módon ismerteti meg a 8-12 éves korosztállyal a legfontosabb élelmiszerbiztonsági tudnivalókat. A kiadványt közel 100 általános iskola igényelte, így már csaknem 3.000 diák foghatta kezébe és ismerhette meg a főhős, Lestyán Mátyás születésnapjában kalandjait.

A Nébih 2019-ben egyedülálló „Túlélő tojások” projektjében 8 tyúktojás „sorsát” követhették végig a nézők élőben, mint egy valóság-show, a keltetés indításától a csibék kikeléséig. Komoly probléma, hogy sokan meggondolatlanul vesznek magukhoz állatot, esetleg élő állatot ajándékoznak, különösen Húsvét idején. Ezért program fő célja a felelős állattartás tudatosítása volt, amihez az élő közvetítésen túl a közzétett számos információs tartalom, szakértői videók is hozzájárultak. A lakossági visszajelzések nagyon kedvezőek voltak és a sajtóérdeklődés is várakozásunkon felüli volt. A YouTube csatornán több mint 40.000 néző volt, több mint 600.000 perc megnézett idővel, több mint 3.000 komment született és 461 kedvelést kapott a közvetítés. Több mint 100 sajtó megjelenés született a Túlélő Tojásokról.

A Hivatal 2016-ban az Európai Unió LIFE (L'Instrument Financier pour l'Environnement) környezetvédelmi alprogramjának pénzügyi támogatásával elindított élelmiszerpazarlással foglalkozó programja 2019-ben is folytatódott és számos új elemmel bővült, amelyek a háztartásokban keletkező élelmiszerhulladék mennyiségének mérséklése mellett az élelmiszerlánc többi szereplőjére is figyelmet fordít. A „Maradék nélkül” program keretében elkészültek és on-line elérhetők a vendéglátás, a kereskedelem, az ipar és a civil szektor szereplőinek szóló segédletek. A fogyasztók számára új alkampány indult „Vegyél számba!” címmel, amely arra hívja fel a vásárlók figyelmét, hogy az esztétikailag kevésbé vonzó zöldségek és gyümölcsök is ugyanolyan értékesek és táplálók lehetnek, emellett a zöldségek-gyümölcsök otthoni kezelésével, tárolásával kapcsolatos ismeretek átadásával igyekszik elérni, hogy kevesebb élelmiszer kerüljön a szemetesbe. A program kiemelten foglalkozik az általános iskolai korosztállyal. Az online elérhető anyagokon kívül a kampány munkatársai is rendszeresen tartanak bemutatóórákat, ezzel 2019 év végéig mintegy 1600 tanulót sikerült elérni. Emellett a témában 4-6. osztályos tanulók számára 2019-ben ismét meghirdetésre került az online kvízverseny, amely 593 diák részvételével zajlott le. A legeredményesebb két osztály egyhetes, tematikus nyári táborozáson vehetett részt.

A Nébih 2019-ben mintegy 205 rendezvényen (mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítások, vásárok, állattenyésztési kiállítások, gasztronómiai, családi és szórakoztató fesztiválok) jelent meg kiállítóként. A rendezvényeken történő kitelepülések összlátogatottsága meghaladta a 15.000 főt. A kitelepülések során jellemzően oktató jellegű élelmiszer-biztonsági feladványokkal, kvizekkel, különböző tájékoztató kiadványokkal várjuk a látogatókat, ill. a hivatal mindennapi tevékenységét, valamint különböző szemléletformáló kampányait mutatjuk be.

A 2018. évben Magyarországon is megállapításra került vaddisznókban az afrikai sertéspestis (ASP), melynek leküzdése a következő évek vagy mondhatni évtized legnagyobb állategészségügyi feladata lesz. Az ASP vaddisznókban történő megállapítása miatt felállításra került az Országos Járványvédelmi Központ. Vezetőjét az Országos Főállatorvos nevezte ki, munkáját a Nébih Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatósága segíti. A komoly gazdasági kárral járó ASP elleni küzdelem ma már világszintű probléma. A magyar állategészségügyi szakemberek 2018. április óta folyamatosan küzdenek a járvány

terjedésének lassítása, megfékezése érdekében. A házisertés-állományok megfertőződését ez idáig sikerült elkerülni, és a vaddisznó-állományok megbetegedését is jelentősen sikerült lassítani. Az aktuális információkról a Nébih tematikus aloldalán folyamatosan tájékoztatjuk az érintetteket és érdeklődőket. Az ASP elleni harc a továbbiakban is az állategészségügy, egyúttal a sertéságazat fő kihívása. Ehhez az állami szerepvállalás és a hatósági munka mellett az érintett szereplők segítségére is nagy szükség van, csak összefogással történhet meg. A járvány elleni küzdelemben óriási szerepe van az állategészségügyi szakmai munkának, a Nébih laboratóriumi hátterének, központi beszerzési és logisztikai tevékenységének. A feladatellátáshoz kulcsfontosságú a megfelelő szakértelemmel bíró humán erőforrás biztosítása.

A Nébih folyamatos, intenzív tájékoztató kampányt folytat az állattartók, a vadászok és a lakosság informálása érdekében. Az ASP elleni védekezés milliárdos nagyságrendű kártalanítási és eszközfejlesztési költséget emészt fel, elsősorban az AM költségvetésbe tartozó „Állat-, növény és GMO-kártalanítás” felülről nyitott előirányzat terhére, de ennél sokkal nagyobb károkat akadályoz meg a magyar sertéságazatban.

Az ASP elleni védekezés kiadásai 2017-2019. (millió Ft)

Időszak:	2017-2019.		Ebből 2019.	
Megnevezés	Összes igény és kötelezettség-vállalás	Ebből kifizetés 2019.12.31-ig	Összes igény és kötelezettség-vállalás	Ebből kifizetés 2019.12.31-ig
Disznóölő pisztoly	19,3	19,1	18,5	18,5
Drón és hőkamera	9,3	9,3	1,4	1,4
Ártalamentlanítás és egyéb	609,9	584,6	561,2	561,2
Fertőtlenítő berendezés	30,1	30,1	5,0	5,0
Fertőtlenítő kapu	28,6	28,6	0,4	0,4
Fertőtlenítő szőnyeg	6,8	6,8	3,5	3,5
Fertőtlenítőszer	72,6	72,5	72,5	72,5
Gépjármű	22,2	22,2	5,6	5,6
Informatikai fejlesztés	127,3	127,3	102,5	102,5
Kommunikáció	183,6	183,3	56,9	56,9
Labor műszer, eszköz	230,2	264,7	208,3	208,3
Labor szakmai anyag	1 133,5	941,6	702,9	702,9
Vadhűtőkamra	1 296,8	1 127,1	654,2	654,2
I. Nébih beszerzések	3 770,3	3 417,1	2 392,9	2 392,9
<i>További kiadások kormányhivataloknál és az ÉLBC Kft.-nél, illetve személyi jellegű kiadások</i>				
ÉLBC. Kft. Mintaszállító körjáratok	44,0	44,0	19,4	19,4
ÉLBC gk. egyéb	45,5	45,5	28,8	28,8
Túlóra (közterhekkkel)	62,2	51,6	44,9	44,9
Laboratóriumi dolgozói bér (közterhekkkel)	8,3	8,2	5,5	5,5
Megyei ATEV kiadások	1 156,3	1 156,3	1 066,8	1 066,8
Megyei egyéb kiadások	1 435,2	1 435,2	1 140,3	1 140,3
II. Hatósági költség összesen	6 521,7	6 158,0	4 698,6	4 698,6
III. Kártalanítás	2 098,3	2 022,9	1 783,5	1 746,1
IV. MINDÖSSZESEN	8 620,0	8 180,8	6 482,1	6 444,7

2019-ben is tovább folytatódott a sertésállományok sertés reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától (PRRS) való mentesítési programja, amely hosszútávon segítheti a magyar sertés ágazatot, hogy hatékony, gazdaságos, versenyképes piaci szereplőként jelenjen meg a világpiacon.

A Nébih által végzett központi ellenőrzések hatékonysága továbbra is 90% feletti.

A Nébih munkatársai 2019-ben összesen 582 kiemelt ellenőrzést hajtottak végre. Az előzetes elemzési módszereik alapján a felderítési arány 95%-os. 200 esetben került sor hatósági eljárás megindítására és bírság kiszabására, ami 428,03 tonna élelmiszert, illetve 2.904 db élőállatot érintett. A megindított eljárások során 14.212.704 Ft eljárási költség és 29.662.100 Ft élelmiszerlánc-felügyeleti díjkülönbözet kiszabására került sor.

Nagy gazdasági jelentőségű a Nébih tanácsadó és ellenőrző tevékenysége, mely kiemelten az állati termékeket előállító vállalkozások különböző harmadik országokba történő exportengedélyének megszerzését támogatja. Az élőállatok, illetve állati eredetű összetevőt tartalmazó termékek szállítása terén 2019-ben 41 ország esetében sikerült a hazai agrárszektor érdekeit is képviselni a már meglévő állategészségügyi export bizonyítványok módosításával, vagy új állategészségügyi bizonyítvány egyeztetésével. A Kínai Vámhivatal 2019 áprilisában engedélyezte három hazai létesítmény esetében a kacsa- és libahús exportját. A kínai kacsa- és libahús export a 2015-ben lezajlott hazai madárinfluenza-járvány miatt bevezetett kereskedelmi korlátozás miatt nem volt korábban lehetséges. A korábbi egyeztetések eredményeként Albánia, Georgia (Grúzia), és Hongkong egyáltalán nem vezetett be korlátozásokat, míg például Chile, Kanada, USA, Észak-Macedónia, Montenegró, Szingapúr, és Vietnám csak bizonyos területekre és termékkörökre korlátozta az intézkedéseket. 2019 októberében, több mint egy éves tárgyalássorozat eredményeképpen Szerbia ismét megnyitotta piacát a magyar friss sertéshús előtt. Az exportot lehetővé tevő állategészségügyi bizonyítvány szeptember végén került aláírásra, amely egyúttal annak megerősítése, hogy Szerbia eredményesnek ítéli az afrikai sertéspestis járvány ellen megtett magyar állategészségügyi intézkedéseket.

A közétkeztetés minőségének és biztonságának javítása érdekében a Nébih 2019-ben folytatta a „Minőségvezérelt közétkeztetés” programot. 2019. év végig 5.410 főzőkonyha, és 3.968 tálaló-, melegítőkonyha szemléjére, és egységes, nyilvános szempontok szerinti minősítésére került sor, melynek eredményeit a Nébih a honlapján közzéteszi.

2019-ben 60 élelmiszer eredetű megbetegedés gyanúját jelentették (a megbetegedettek száma 2.395 fő). Ebből a kivizsgálást követően 35 esemény bizonyult ténylegesen élelmiszer eredetűnek, melyek kapcsán 2.030 személy betegedett meg, közülük 173 beteg szorult kórházba kezelésre, élelmiszer eredetű megbetegedés következtében halálestet nem történt. Az élelmiszer eredetű megbetegedések események száma 2019-ben az előző évhez viszonyítva csökkent, azonban a megbetegedettek száma közel 1,5-szeresére növekedett. A nyilvántartott élelmiszer eredetű megbetegedések esetében a 35 eseményből 10 tömeges méretű – egyidejűleg 29-nél több megbetegedéssel kapcsolatos – esemény volt, továbbá 20 csoport (5-29 főt érintő), illetve 5 egyedi megbetegedésről van nyilvántartásunk.

2019-ben a közétkeztetési ételmérgezés és ételfertőzéses események száma nagymértékben csökkent a vendéglátásban előforduló eseményekhez képest (2018-ban 16 esemény történt a közétkeztetésben, míg a vendéglátásban 22, ehhez viszonyítva 2019-ben 8.168 esemény volt a

közétkeztetésben és 20 esemény a vendéglátásban fordult elő). A megbetegedettek száma 2018-ban 1.654 fő volt, ehhez viszonyítva 2019-ben 2.033 fő megbetegedése volt nyilvántartva. 2019-ben 1.059 fő betegedett meg a közétkeztetésben, 914 fő a vendéglátásban, a kistermelői termékektől összesen 43 fő betegedett meg, továbbá a magánháztartásban 17 fő nyilvántartott betegről volt tudomás. 2019-ben az események 23%-a a közétkeztető szektorban, 57%-a a vendéglátásban történt. Az események 6-6%-a magánháztartásban és rendezvényi vendéglátás keretében, illetve kistermelőtől vásárolt élelmiszer elfogyasztását követően az esetek 8%-ban történt megbetegedés. Kiemelkedő volt az 575 fős, jórészt általános iskolai gyermekeket érintő *Salmonella* Enteritidis által okozott ételfertőzéses megbetegedés, illetve 2 nagyobb szabású céges rendezvényen történt több, mint 100 fő megbetegedése. 2019. évben az összes megbetegedések 47%-át szalmonella okozta, magas volt (17%) a koaguláz pozitív *Staphylococcusok*, és a *B. cereus* által okozott megbetegedések száma is. Több esetben az élelmiszer mintákból enterális megbetegedéseket okozó mikrobák (*Coliform*, *E.coli*, *Enterococcus faecium*) kerültek kimutatásra. A megbetegedések kiváltó okaként konyhatechnológiai hibák, utószennyeződés, keresztszennyeződés, nem megfelelő hőkezelés, illetve nem megfelelő hőntartás került feltárássra.

A Nébih élelmiszerlánc-biztonsággal kapcsolatos közérdekű bejelentésekre létrehozott „Zöld szám” bejelentő vonalára (közvetlen hívásból, Nébih applikációról és a hivatal Facebook oldaláról) összesen 10.250 megkeresés érkezett, melyből a vásárlók 2.080 esetben fordultak a Hivatalhoz különböző szakterületeket, legfőképpen élelmiszerbiztonságot érintő közérdekű bejelentésekkel kapcsolatban. A kifogások leginkább a higiéniai feltételek hiányára, fogyasztásra alkalmatlannak ítélt élelmiszerre és ételmérgezési gyanúra vonatkoztak. Területi eloszlásban a panaszok fele Pest megyéből érkezett. A hivatal központi általános ügyfélszolgálatára összesen 14.050 telefonhívást és 4.150 elektronikus levelet kezelt. A megkeresések jellemzően szakágazatot érintő komplex tájékoztatáskérésre vonatkoztak.

A felügyeleti díj és a FELIR ügyfélszolgálat fő feladata továbbra is az élelmiszerlánc-szereplők teljes körű tájékoztatása a FELIR nyilvántartási kötelezettségükről. A beérkező hívások nagyrészt az élelmiszerlánc-felügyeleti díj bevallás elektronikus felületén való eligazodással, illetve a díjfizetés szabályaival kapcsolatosak. Emellett ez az ügyfélszolgálat nyújt segítséget az összes szakrendszerekhez kapcsolódó online ügyintézéshez is a hivatal Ügyfélprofil felületén (EUTR, ENAR, MR) Ez az ügyfélszolgálat az év során összesen 25.000 megkeresést fogadott.

A Hivatalhoz 2019-ben összesen 948 sajtómegkeresés érkezett, ami 2018-hoz viszonyítva mintegy 15%-os csökkenést mutat. Mindez elsődlegesen a médiapiac átalakulásával magyarázható. A megkeresések kétharmada (609 db) a szóbeli nyilatkozattételhez kapcsolódott. Írásos tájékoztatást 338 esetben kértek az újságírók, 1 alkalommal pedig vágókép, illusztráció készítése céljából fordultak a Nébih-hez. A Nébih 2019-ben 67 sajtóközleményt és 159 friss hírt, összesen 226 híryanagot adott ki. A közlemények és friss hírek egy kategóriában történő kezelésnek oka, hogy mostanra a Nébih hivatalos weboldala, valamint közösségi média felületei kvázi hírforrássá váltak. Számos esetben (pl. RASFF riasztásoknál, szűkebb célcsoportot érintő témákban) elegendő az információk honlap hír formájában történő közzététele a hatékony kommunikációhoz. A Nébih-et nevesítő média-megjelenésekhez kapcsolódóan 2019-ben 13.420 publikációt regisztráltunk. (2014-ben 6.422, 2015-ben 10.491, 2016-ban 14.308, 2017-ben 15.953, 2018-ban 14.800 alkalommal jelent meg a Nébih a média napirendjén.) A megjelenések 73%-a a szervezet aktív tájékoztatásainak, szóvivői tevékenységeinek, megjelentetett közleményeinek köszönhetően

születetett, 27%-ban pedig passzív szereplőként tűnt fel más intézmények tevékenysége, közéleti szereplők nyilatkozatai és különböző publicisztikák eredményeként. A megjelent sajtóanyagok 30%-a pozitív hangvételű volt, ami a számos sikeres akciónak, terméktesztnek és figyelemfelhívó közleménynek köszönhető. A negatív hangvételű megjelenések aránya az 1%-ot sem éri el. A 13 negatív hír 2-3 fő téma köré csoportosult és alapvetően annak egyoldalú bemutatása, illetve a hatósági álláspont figyelmen kívül hagyása okozta (pl. afrikai sertéspestis elleni védekezés, növényvédelmi gépek felülvizsgálata).

A Nébih 2019-ben 56 új növényvédőszer-engedélyt adott ki. 38 értékeléssel megalapozott és 233 adminisztratív jellegű növényvédőszer-okirat módosítást végzett. 5 esetben történt más tagállamok által is átvehető zonális értékelés. A párhuzamos behozatali engedélyek száma visszaesett (2017: 53 db, 2018: 42 db, 2019: 24 db). Ugyanakkor ismét megnőtt a klón engedélyek száma (60 db), ami egy termék más néven való forgalmazásával látszólagos választékbővítést generál. Minden eddiginél több készítmény okiratát kellett visszavonni, elsősorban az uniós hatóanyag-kivonások következtében (2017:15 db, 2018: 40 db, 2019: 82 db). A 65 új termésnövelő anyag okirat kiadása 99 új készítmény forgalomba hozatalát jelenti. Ezen felül 60 termésnövelő anyag okirat módosítására került sor. A Nébih a 2018. évinél több, 2 457 EK műtrágya bejelentést igazolt vissza. Az Európai Bizottság javaslatára elfogadásra került, hogy a komoly szakmai és politikai vitákat kiváltó glifozát gyomirtó szer hatóanyag újraértékelését 4 tagállam, köztük Magyarország végezze el. Az értékelést előkészítő koordinációs munka 2019 tavaszán kezdődött. A hatóanyag megújítására vonatkozó kérelem 2019 decemberében került beadásra. A dokumentáció szakmai értékelését 2021 júliusáig kell a négy érintett tagállam (Franciaország, Hollandia, Magyarország és Svédország) szakértőiből álló csapatnak elvégeznie.

2019-ben külterületen 3644 parlagfűvel fertőzött foltot derítettek fel a szakemberek és 2962 esetben, 2419 ha-on rendeltek el közérdekű védekezést. Összesen 9 megyében került sor a parlagfűves területek helikopterrel történő felderítésére. A légi felderítéssel ellenőrzött területekből összesen 487 ha bizonyult parlagfűvel fertőzöttnek. A földi felderítéssel ellenőrzött terület nagysága 5216 ha volt, ebből összesen 4995 ha volt a parlagfűvel fertőzött terület nagysága.

A szőlő arany színű sárgaság (*Flavescence dorée*) betegség a 2019-es adatok szerint nem terjedt jelentős mértékben tovább hazánkban. Új előfordulásként a Dunától keletre Bács-Kiskun megyében, Borota településen azonosították szőlőben a betegséget. Jelenleg a Zalai és Badacsonyi borvidéket számottevően és immár a Hajós-Bajai borvidéket is, de csekély mértékben érinti a szőlő arany színű sárgaság betegség. Amerikai szőlőkabóca esetében nem volt FD-pozitív egyed, azonban Heves megyében egy esetben a hatósági laboratórium amerikai lepkekabócából (*Metcalfa pruinosa*) FD-fertőzöttséget mutatott ki. Iszlag növényekből a kórokozót 15 esetben azonosították, főképp Borsod-Abaúj Zemplén megye, Vas megye, és Nógrád megye volt érintett.

A Nébih – a Kormányhivatalokkal közösen – a borászati termékek és az egyéb alkoholos italok ellenőrzése során 2019-ben 2.476 ellenőrzést végzett, 1.799 termékből vett mintát, és 677 egyéb, adminisztratív ellenőrzést folytatott. 486 üzemellenőrzés történt, melynek során 286 termékből vettek mintát a szakemberek laboratóriumi vizsgálat céljára.

2019 februárjában zárult a Nébih „Intelligens Élelmiszerlánc-biztonsági Elemző Rendszer létrehozása” (továbbiakban: INTEL) című, két éves projektje, amely a Hivatal élelmiszerlánc-

biztonsági elemző rendszerének korszerűsítését és az ügyfelek elektronikus ügyintézésének egyszerűsítését tette lehetővé. A FELIR rendszer továbbfejlesztésével és az INTEL kiépítésével megtörtént a Hivatal IT architektúrájának megújítása, többek között a törzsadatok központi nyilvántartására szolgáló törzsadatkezelő rendszer, az élelmiszerlánc-biztonsági adatok elemzését biztosító Adattárház, valamint az állatok nyilvántartását és állategészségügyi felügyeletét ellátó DATAVET adatbázis kiépítése. Az ügyféloldali folyamatok újrászervezése és elektronizálása által csökkent az ügyintézési idő, jelentősen redukálódtak az élelmiszerlánc-szereplők adminisztratív terhei, emellett több központosított elektronikus ügyintézési szolgáltatáshoz is kapcsolódott a Nébih.

2019-ben folytatódott a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program keretében a Halgazdálkodási Tevékenységek Ellenőrzését Támogató Kiemelt Projekt megvalósítása, melynek keretein belül az informatikai fejlesztések közül a Halgazdálkodási Szakrendszer (HGSZ) több funkciója is élesítésre került.

A Nébih Állami Halőri Szolgálat (ÁHSZ) 2019-ben több mint 2.100 horgászt ellenőrzött, fennállásától kezdve ez a szám már meghaladja a 254.000 horgász és halász ellenőrzést. Az ellenőrök 77 esetben találtak szabálytalanságot. 605 halértékesítő helyen tartottak ellenőrzést. A helyszínen a halőrök hal és halhús nyomon követhetőségét ellenőrizték. Az érintett helyek 3-4%-ánál találtak a hal származásával kapcsolatban szabálytalanságokat. Összesen több mint 1.300 kg ismeretlen eredetű – ezért akár orvhalászatból is származható – hal és haltermék került a forgalomból kivonásra és megsemmisítésre, ez a mennyiség szinte ugyanolyan mértékű, mint az előző évi.

A faanyag kereskedelmi lánc felügyeletének keretében a Nébih nyilvántartásába 2019. év végéig 6.378 piaci szereplő és kereskedő jelentkezett be. A Nébih EUTR részlege 2019-ben összesen 2.317 ellenőrzést folytatott le, amelyek szükség szerint akár több faanyag kereskedelmi lánc szereplőre is kiterjedtek. Összesen 245 határozat és 371 végzés született. Emellett 7 esetben történt bevétel elkobzás 59 millió Ft értékben, továbbá a hatóság ellenőrei 18 alkalommal rendelték el faanyag elkobzását 2.857 köbméter (hozzávetőlegesen 22 856 mázsá) mennyiségben, mintegy 57 millió Ft értékben. A 2019. december végi állapot szerint a még hatósági zár alatt lévő faanyag mennyisége 141,83 m³ (kb. 7 kamion), amelyek esetében további elkobzások várhatóak. Az elkobzott faanyag a Nébih és az Állami Erdőgazdaságok telephelyein van betárazva.

A Debreceni Egyetemmél konzorciumban 2018.09.01-2022.08.31. között zajlik a „magyar fogyasztók rövid és hosszú távú aflatoxin terhelésének meghatározása a tejtermékláncban és a kockázatkezelő intézkedések meghatározása c. kutatási pályázat a Nemzeti Kiválósági programon belül, amelynek Nébihre jutó támogatása 98.992 ezer Ft (2018-1.2.1-NKP-2018-00002).

A fogyasztói jogok és az élelmiszerbiztonság megszilárdítása és fejlesztése céljából a Nébih sikeresen pályázott az uniós Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökségnél (811235 - RCR-EFSQ – CONS-CPC-JA). A projekt időtartama 2018. augusztus 1 – 2021 július 31. A Nébih által elnyert támogatás 86.777 euro ugyanakkora önrész mellett. A projekt első pillére a jobb szabályozásra vonatkozó bizonyítékok összegyűjtése (különösen a kettős minőségi kérdés területén) és a jogsértések néhány tipikus formájának felszámolása (különösen az e-kereskedelem területén). A második pillér a kommunikáció és az oktatás (szemléletformálás) révén a fogyasztók tájékoztatása.

II. Az év folyamán az intézményen belül bekövetkezett szervezeti-szerkezeti változások

Az Agrárminiszter az év végén, 9/2019. (XII. 23.) AM utasítással adta ki a Nébih új Szervezeti és Működési Szabályzatát, amely kiegészítette az előző évben kiadott, a 2019. évben a működést meghatározó és megváltoztató 3/2018. (X. 25.) számú utasítást. A 2018. évi SzMSZ-ben létrejött új hivatali struktúra kiemelte azokat a stratégiai célterületeket, amelyek országos jelentőségűvé tették a Nébih-et. Ezek a célterületek a laboratóriumi tevékenység, az első- és másodfokú hatósági ügyek ellátása, az egységes módszertannal végzett, központi ellenőrzések, az adatvagyon-gazdálkodás és az ezt támogató informatikai fejlesztések, továbbá az országosan kiemelt jelentőségű ügyek intézése, a válságmegelőzés, a válságkezelés, a kockázatkommunikáció.

Az új, 2019. végi SzMSZ-ben a hosszútávú ASP járványügyi helyzetre tekintettel önálló, igazgatósági rangú szervezeti egységként jelenik meg az Országos Járványügyi Központ. Az új SZMSZ tartalmazza az egyes igazgatóságok alárendeltségébe tartozó osztályok, laboratóriumok felsorolását is.

2019. július 1-jétől a Nemzeti Földügyi Központ feladatairól szóló 158/2019. (VI. 28.) Korm. rendelet 4. §-ában rögzített erdészeti igazgatási feladatok a Nébih-től átadásra kerültek a Nemzeti Földügyi Központ (továbbiakban: a NFK) részére. 2019-ben az erdészeti igazgatáshoz kapcsolódó 29 db álláshelyet és annak forrását az NFK részére átadtuk, az előirányzatok bázisalapú elvonása 2020. január 1-jével történt meg. A Nébih és NFK megállapodást kötött az Országos Erdőállomány Adattárhoz kapcsolódó informatikai üzemeltetési feladatok Nébih általi folyamatos ellátásáról, amíg az NFK azt nem tudja megvalósítani. A feladatok, a létszám, a források és az eszközök zökkenőmentes átadásában a két hivatal folyamatosan együttműködött, igaz, az átadás-átvételi megállapodás (elsősorban ingatlanhasználati kérdések miatt) még a beszámolóképzítés időpontjáig sem került aláírásra. A Nébihnél maradt a faanyag-kereskedelmi lánc (EUTR) ellenőrzése, amely az új SzMSZ-ben beolvadt a Kiemelt Ügyek Igazgatóságába, az Erdészeti Igazgatóság pedig megszűnt.

2019. I. negyedévében a Nébih számára is komoly kihívást jelentett a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Kit.) gyors gyakorlati alkalmazása, s jelentős erőfeszítéseket tettünk, hogy az álláshelyek besorolása tükrözze a Nébihnél dolgozó munkatársak szakértelmét, felelősségét. Az új SzMSZ tartalmazza a Kit. miatt szükséges változásokat is, pl. az igazgatóhelyettesi (főosztályvezető-helyettesi) pozíciók megszűnését.

A közigazgatás modernizációja érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1535/2018. (X. 29.) Korm. határozat következtében a Nébihnél a létszámcsökkentés mértéke 238 álláshely (21%) volt, amelynek megvalósításánál a Nébih arra törekedett, hogy fenti stratégiai célok ne sérüljenek, a Nébih továbbra is innovatív, rugalmas szervezetként segítse a fogyasztókat és az élelmiszerláncban működő vállalkozásokat. A létszámleépítés lezárása 2019. első negyedévében történt meg. A Nébihnél tovább dolgozó vezetőkre, munkatársakra ezért egész évben nagy nyomás helyeződött, hogy kisebb létszámmal, de a prioritásokat szem előtt tartva vigyék tovább a megkezdett munkát. Azonban a nehézségek ellenére is bebizonyítottuk, ahogy Zsigó Róbert élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára is mondta évvégi záró rendezvényünkön, „a Nébih az Agrárminisztérium legfontosabb háttérintézménye”.

III. Az előirányzatok alakulása, gazdálkodási folyamatok

A Nébih 2019-es gazdálkodására továbbra is a kiegyensúlyozottság volt jellemző, gazdálkodási területen a legnagyobb kihívást az átlagnál is nagyobb, 30%-os fluktuáció szakmai-emberi kezelése okozta. Az éves költségvetés alakulásáról a KVI belső, havi jelentéseket készített a gazdasági elnökhelyettes és a Fejlesztési Bizottság részére, így a gazdasági döntéseket folyamatosan frissített információk alapján lehetett meghozni. A költségvetési gazdálkodásban 2019-ben három nagy kockázat kezelésére helyeztük a hangsúlyt:

- 1. A bevételek és a kötelezettségvállalások eltérő éven belüli ütemezése,** illetve annak problémája, hogy ezt a kincstári gazdálkodási rendszer, a havi időközi jelentésben előírt kötött szabályok nem veszik figyelembe. Az év elejétől kezdve fokozatosan pontosított tervvel rendelkezünk az éves kiadások-bevételek nagyságrendjére, de a bevételek és a kötelezettségvállalások éven belüli eltérő ütemezése miatt a kincstári előirányzatok az első félévben igen szűkösek voltak. A kihívást az okozta, hogy míg rengeteg kötelezettségvállalás egész évre vonatkozik (pl. az ÉLBC Kft. támogatása, gépjárműflotta-bérleti szerződés, informatikai üzemeltetési és rendszerfejlesztési keretszerződések), addig a források hagyományosan az év második felére koncentrálódnak. Csak a harmadik negyedévtől lehetett előirányzat-módosítást kérelmezni az élelmiszerlánc-felügyeleti díj bevételi többletére, holott annak mértéke már a május 31-i bevallási határidő után, de még a bevétel realizálása előtt kalkulálható volt.
- 2. Járványügyi kiadások, kártalanítások folyamatossága.** A Nébih, mint az országos járványügyi feladatok koordinátora számos kiadást meg kell előlegezzen a járványügyi védekezés érdekében, és azokat csak utólag benyújtott igényléssel tudja lehívni az Állat-, növény- és GMO kártalanítás terhére. 2019 végén az éven belül nem megtérült hatósági kiadások összege 270 millió Ft volt, de év közben volt olyan időszak is, amikor a megelőlegezett kiadás több, mint 1 Mrd Ft volt. Az összes járványügyi kiadás 2,4 Mrd Ft-al emelte a költségvetést.
A Nébih KVI folyósítja lebonyolítóként a gazdálkodói kártalanításokat, illetve fogja össze, nézi át és utalja tovább a megyei kormányhivatalok költségigényeit, amely a tavalyi járványügyi helyzet miatt majdnem a Nébih költségvetésével azonos nagyságrendű, mintegy 19 Mrd Ft-nyi összeg volt. Mivel ez az összeg a Nébih beszámolójában, „csak” lebonyolítási célú, költségvetésen kívüli bevételként és kifizetésként jelenik meg, kevesebb figyelmet kap, hogy az ezzel kapcsolatosan drasztikusan megemelkedett könyvelési és pénzügyi tételszám, a partneryilvántartási teendők, illetve a fejezetnek ellátott tervezési és kontrolling feladatok mekkora erőforrást kötnek le.
- 3. Megváltozott maradvány-szabályok,** azaz hogy a kötött felhasználású bevételeken kívül a működési kiadásoknak egyáltalán nem, a fejlesztési kiadásoknak pedig korlátozottan lehet kötelezettség-vállalással terhelt maradványa, év közben kristályosodtak ki, illetve még év közben is változtak. Egy olyan intézmény esetében, amelynél egyik oldalon a folyamatosan érkező hatósági és a szolgáltatási bevételek, másik oldalon pedig a folyamatosan teljesülő dologi kiadások is jelentősek, ennek menedzselése komoly odafigyelést kívánt. Októberben a szakmai vezetők számára intézkedési tervet adtunk ki, hogy a kötelezettségvállalások tényleg csak az éven belül pénzügyileg teljesülő kiadásokra terjedjenek ki, november végétől kezdve

pedig napi szinten monitoroztuk és vizsgáltuk a beérkezett számlákat, azok átutalását, illetve a beérkező bevételeket.

Az előirányzatok változása és teljesítése

A Nébih hosszú évek óta szem előtt tartott célja, hogy a beszerzési igények felülvizsgálatának intenzív központosításával, új szállítópартnerek felkutatásával, szerződések újratárgyalásával gazdaságos és hatékony működést valósítson meg, s ezzel biztosítsa az eredményes szakmai tevékenységet. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal 2007. évi összevonása óta soha nem került sor az intézmény dologi kiadási előirányzatának támogatás forrásból történő rendezésére. Az elmúlt 10 évben a Nébih vezetése átfogó költség felülvizsgálatot hajtott végre, amelynek eredményeképp egyes tevékenységeket át- vagy visszaszerveztünk (pl. fajtakisérleti állomások üzemeltetése), emberi közreműködés helyett gépesítettünk (pl. porta- és őrszolgálatok helyett kamera-, sorompó és riasztórendszerek kiépítése), illetve a szerződéseket újrakötöttük vagy hatékonyabb közbeszerzési eljárást folytattunk le (pl. elektromos áram és gázszolgáltatás). 2019-re elmondható volt, hogy a Nébih működési kiadásaiban nem volt tartalék, érdemi megtakarítási lehetőség. A munkaerőigényes szolgáltatások – mint pl. az informatikai üzemeltetés, a mezőgazdasági bér munkák vagy a laboratóriumi és ingatlan infrastruktúra karbantartása – ára az elmúlt években folyamatosan növekedett.

A 2018. és 2019. évek összevetése alapján az intézmény éves költségvetése kb. 25-28 Mrd Ft-os nagyságrendet tesz ki:

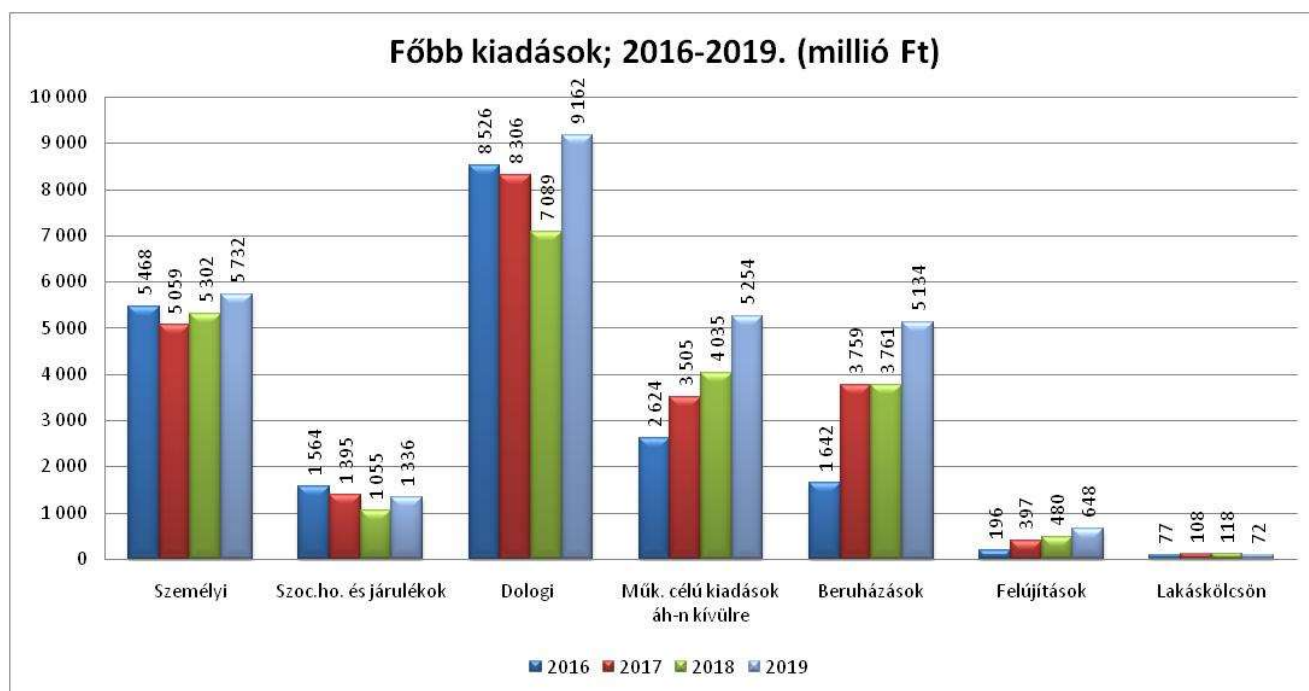
2019. évi előirányzat teljesítés összevetve a 2018. évvel

adatok ezer Ft-ban, ill. %-ban

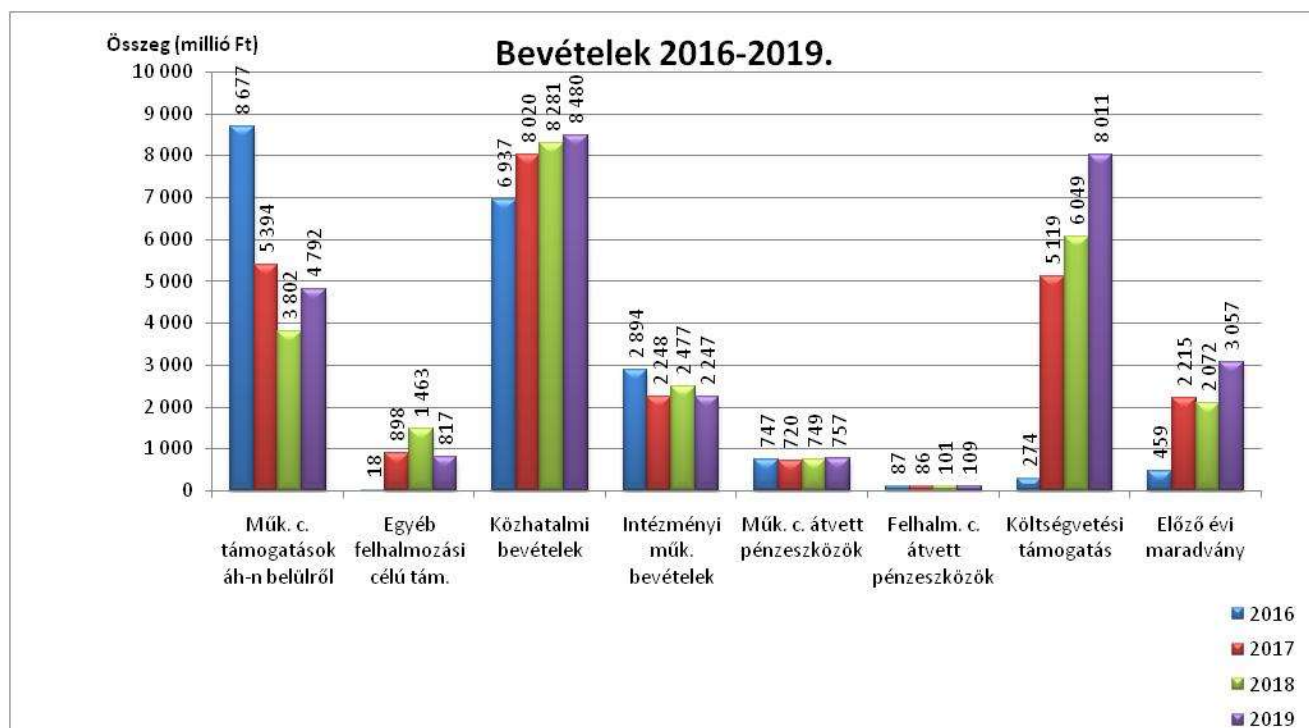
Kiemelt előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés 2018.	Változás 2018-hoz képest	
Személyi juttatás	6 243 800	5 881 562	5 732 193	5 302 309	429 884	108%
Szoc.ho. és munkaadót terhelő jár.	1 252 400	1 365 738	1 336 245	1 054 729	281 516	127%
Dologi kiadás	7 116 400	9 276 269	9 161 873	7 089 416	2 072 457	129%
Nemzetközi kötelezettségek	0	5 465	5 465	5 034	431	109%
Egyéb elvonások, befizetések	0	38 530	35 718	29 404	6 314	121%
Műk. Célú kiadások áh-n belülre	0	11 578	11 578	69 779	-58 201	17%
Műk. Célú kiadások áh-n kívülre	70 000	5 253 703	5 253 703	4 034 627	1 219 076	130%
Beruházások	1 057 500	5 195 265	5 133 729	3 760 838	1 372 891	137%
Felújítások	250 000	1 290 134	648 223	479 925	168 298	135%
Felhalm.célú visszatér.tám.	0	71 600	71 600	118 068	-46 468	61%
Kiadások összesen	15 990 100	28 389 844	27 390 327	21 944 129	5 446 198	125%
Működési célú támogatások áh-n belülről	0	4 874 652	4 791 676	3 801 572	990 104	126%
Egyéb felhalmozási célú támogatás	0	820 603	816 666	1 462 923	-646 257	56%
Közhatalmi bevételek	7 900 100	8 479 681	8 479 681	8 281 477	198 204	102%
Intézményi működési bevételek	2 269 100	2 246 534	2 246 534	2 476 889	-230 355	91%
Felhalmozási bevételek	0	1 645	1 646	7 773	-6 127	21%
Működési célú átvett pénzeszközök	0	789 760	757 327	748 926	8 401	101%
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	109 172	109 172	101 101	8 071	108%
Központi irányítószervi támogatás	5 820 900	8 010 900	8 010 900	6 048 613	1 962 287	132%
Előző év költségvetési maradványának igénybevétele	0	3 056 897	3 056 897	2 071 752	985 145	148%
Bevételek összesen	15 990 100	28 389 844	28 270 499	25 001 026	3 567 265	113%

A kiadás összességében **nagyon jelentősen, negyedével nőtt 2018-ról 2019-re**, amely az alábbi növelő és csökkentő tényezők együttes hatására vezethető vissza:

- személyi juttatások emelkedése a létszámleépítés kapcsán felmerült végkielégítés, az egyszeri szabadságmegváltás kiadásai, valamint a kormányzati igazgatásról szóló törvény bevezetése nyomán;
- közterhek változása a szociális hozzájárulási adó kulcsának 17,5%-ra csökkenése és a személyi kiadások emelkedésének együttes hatásaként;
- dologi kiadások jelentős emelkedése a Nébih járványügyi többlet kiadásai miatt (összesen 2.396.990 eFt, ebből dologi kiadás 1.284.205 eFt, felhalmozási kiadás 1.028.690 eFt);
- az ÉLBC Kft. finanszírozási szükségletének növekedése a mérsékelt (10 % körüli) béremelés és az ott is jelentkező járványügyi feladatok érdekében;
- a beruházási és felújítási kiadások növekedése felügyeleti díjból, az uniós projekteket kiegészítő rendszerfejlesztések, a Nébih átvett, II. ker. Petrezselyem u. 10. szám alatti irodaépületének használhatóvá tétele és járványvédelmi fejlesztések (ÁDI laboratóriumok és vadhűtőkamrák) miatt.

A források 13%-kal növekedtek 2019-hez képest, elsősorban a Kit. átálláshoz kapcsolódó plusz támogatások és az „Állat-, növény és GMO-kártalanítás” fejezeti előirányzatról a járványügyi költségekre érkező megtérítések miatt.

Kiadási előirányzatok részletesen

A személyi juttatás előirányzat alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

2019. évi személyi kiadások előirányzat-teljesítés

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés (2018.)	Változás (2019/2018.)
K1101 - Törv.szerinti illetmény,munkabér	5 517 138	4 393 640	4 305 830	4 065 026	105,9%
K1103 - Céljuttatás, projektprémium	0	273 863	225 832	209 424	107,8%
K1104 - Késznl.ügy.-,hely.díj,túlóra	50 000	5 871	5 871	17 850	32,9%
K1105 - Végkielégítés	0	358 115	358 115	5 022	7130,9%
K1106 - Jubileumi jutalom	80 000	76 417	76 417	39 889	191,6%
K1107 - Béren kívüli juttatások	180 000	143 577	143 155	621 681	23,0%
K1108 - Ruházati költségtérítés	0	0	0	2 200	0,0%
K1109 - Közlekedési költségtérítés	70 000	51 815	51 782	65 148	79,5%
K1110 - Egyéb költségtérítés	41 662	19 901	19 846	17 679	112,3%
K1111 - Lakhatási támogatások	7 000	19 607	19 607	19 541	100,3%
K1112 - Szociális támogatások	18 000	99 454	99 454	14 765	673,6%
K1113 - Foglalk. egyéb személyi juttatásai	150 000	264 348	264 044	110 294	239,4%
K122 - Mvégz.ir.e.jogv.nem saj.fogl.fiz.j.	30 000	42 457	32 251	39 799	81,0%
K123 - Egyéb külső személyi juttatások	100 000	132 497	129 989	73 991	175,7%
K1 - Személyi juttatások összesen	6 243 800	5 881 562	5 732 193	5 302 309	108,1%
K2 - M.adókat terh.jár.és szoc.hj.adó	1 252 400	1 365 739	1 336 245	1 054 729	126,7%

A személyi juttatások elsőre 8%-os növekedést mutatnak. A növekedésből egyszeri, az évek közötti összehasonlítást befolyásoló tételként kiszűrendő a végkielégítések és a Kit. átállás miatti egyszeri szabadságmegváltás összege összesen 469,3 millió Ft értékben. E kiadásokat figyelmen kívül hagyva 2018. és 2019. között a személyi juttatás összege gyakorlatilag nem változott (a 2018. évi 5.302 millió Ft-tal szemben 2019-ben 5.263 millió Ft), 1%-ot csökkent. Azaz a kb. 24% körüli illetményemelés és az újonnan bevezetett gyermeknevelési támogatások miatti kiadásnövekedéssel azonos mértékű kiadáscsökkenést jelentett a létszám visszaesése és a dolgozók ösztönzésére fordított béren kívüli juttatások csökkenése.

A Kormány közigazgatás modernizációja érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1535/2018. (X.29.) Korm.határozatával a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál létszámcsoökkentés végrehajtását és 238 álláshely megszüntetését rendelte el. A fentiek alapján 2019. évben 163 üres álláshelyet szüntetett meg a Hivatal, valamint 73 kormánytisztviselő felmentésre került, továbbá 2 munkavállalónak a jogviszonya felmondással szűnt meg.

2019. január 1. napjától hatályba lépett a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.), amely alapján a központi kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott kormánytisztviselő, kormányzati ügykezelő, valamint a közigazgatási államtitkár és a helyettes államtitkár kormányzati szolgálati jogviszonya az e törvény szerinti kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át. A jogviszony átalakulásáról szóló okiratokat 2019. március 15. napig kellett az érintettekkel közölni, azzal, hogy aki nem szeretne volna,

hogy a jogviszonya a Kit. szerinti kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakuljon át, kérhette a felmentését. A fentiek alapján a Hivatalban 46 kormánytisztviselő élt ezzel a lehetőséggel.

A Kit. hatályba lépésével meghatározták a Nébih álláshelyeinek besorolás szerinti számát az alábbiak szerint:

- alapálláshely: 896 db
- központosított álláshely: 10 db

összesen: 906 db álláshely került megállapításra.

2019-ben a Nébih álláshelyeinek száma többször módosult:

- 2019. június 1. nappal egyes erdészeti igazgatási feladatoknak a Nemzeti Földügyi Központhoz kerülésére tekintettel (Nemzeti Földügyi Központfeladatairól szóló 158/2019. (VI.28.) Korm. rendelet 4. §-a alapján) 29 db álláshely átcsoportosításra került a Nemzeti Földügyi Központhoz;
- 2019. szeptember 15. naptól 2019. december 31. napig a Nébih központosított álláshelyeinek számát 2 ügyintézői álláshellyel bővítették állategészségügyi mentesítési programhoz kapcsolódó központi koordinációs feladatok ellátására tekintettel;
- 2019. október 2. nappal 1 db osztályvezetői álláshely került elvonásra 6 hónapos betöltetlenségre tekintettel.

2019. december 31-én a Hivatal engedélyezett létszáma 876 db álláshelyre módosult.

2019. január 1 - 2019. december 31. között összesen **138 fő** létesített jogviszonyt a Nébih-hel, az alábbi megoszlásban:

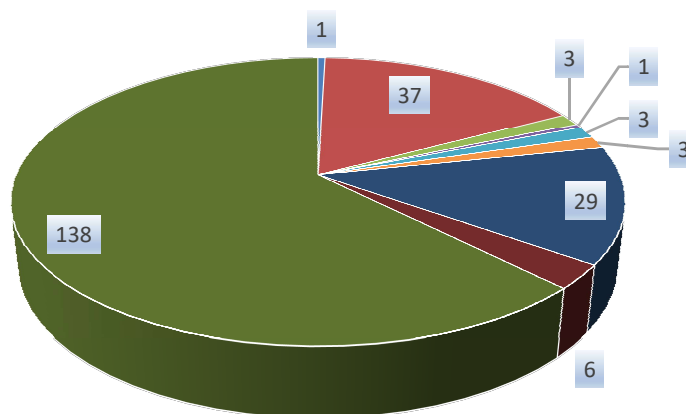
Jogviszony típusa	Belépők száma (fő)
Kit.	131
Mt.	7
Összesen	138

2019-ban ezzel **221 főnek szűnt meg** a jogviszonya, az alábbi eloszlásban:

Megszűnés oka	Kilépettek száma (fő)
Kit. 89. § (6) bekezdés alapján „munkahelyváltás”	1
Közös megegyezés	37
Határozott idő lejárt	3
Elhalálozás	1
Felmondás (Mt.)	3
Lemondás	3
Álláshely átcsoportosítás (NFK)	29
Próbaidő alatt azonnali hatállyal	6
Felmentés	138
Összesen	221

A ki- és belépők száma alapján 2019-ben közel **20%-os fluktuációval szembesült a Nébih, amely a megalakulás óta példa nélküli nagyságrendet jelentett.**

2019. évi kilépők összesítése

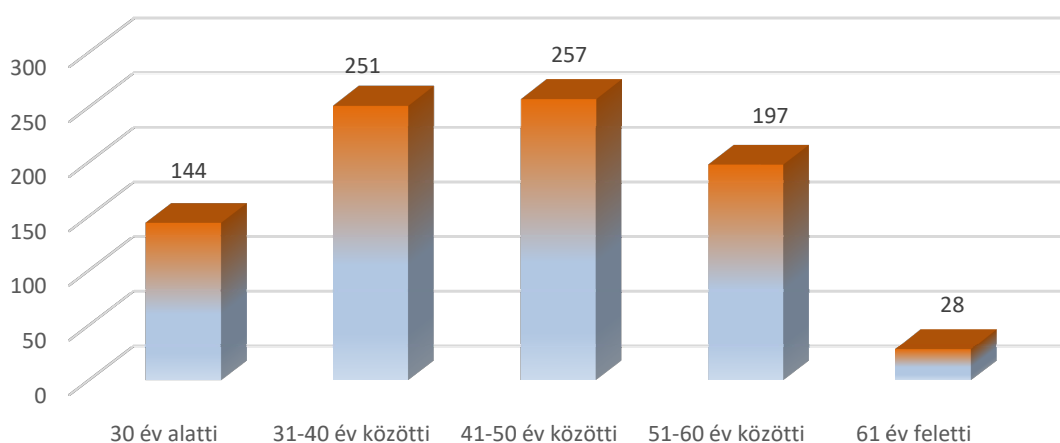

- Kit. 89. § (6) bekezdés alapján „munkahelyváltás”
- közös megegyezéssel
- határozott idő lejárt
- elhalálozás
- felmondás (Mt.)
- lemondás
- álláshely átcsoportosítás
- próbaidő alatt azonnali hatállyal
- felmentés

A Nébih **statisztikai létszáma** 2019. december 31-én **807,29 fő**, a **munkajogi létszám** **877 fő** volt, mely korösszetételét tekintve a következő: 30 év alatti munkatárs 144 fő, 31 és 40 év közötti 251 fő, 41 és 50 év közötti 257 fő, 51 és 60 év közötti 197 fő, 61 év feletti 28 fő.

A korösszetételt szemlélteti a következő diagram:

Munkajogi létszám kor szerinti megoszlása (fő)

A Hivatal **dologi kiadási** előirányzata a következő bontásban teljesült:

2019. évi dologi kiadások előirányzat

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés (2018.)	Változás (2019/2018.)
K311 - Szakmai anyagok beszerzése	1 495 000	2 163 805	2 109 678	1 470 816	143%
K312 - Üzemeltetési anyagok beszerzése	256 000	327 889	327 016	270 197	121%
K313 - Árubeszerzés	72 000	81 669	81 669	79 350	103%
K321 - Informatikai szolgált.igénybevétele	315 000	295 931	294 406	339 230	87%
K322 - Egyéb kommunikációs szolgált.	35 000	23 075	23 009	28 868	80%
K331 - Közüzeti díjak	370 000	369 079	368 960	332 960	111%
K332 - Vásárolt élelmezés	270	407	407	317	128%
K333 - Bérleti és lízing díjak	460 000	445 804	442 723	508 175	87%
K334 - Karbant., kisjavít. szolgált.	290 000	308 709	308 603	299 181	103%
K335 - Közvetített szolgáltatások	5 000	3 370	3 370	4 572	74%
K336 - Szakmai tev. segítő szolgált.	270 000	316 484	314 915	242 581	130%
K337 - Egyéb szolgáltatások	1 130 000	1 938 870	1 938 063	1 098 917	176%
K341 - Kiküldetések kiadásai	40 000	54 768	50 059	44 446	113%
K342 - Reklám- és propaganda kiadások	350 000	414 281	407 949	250 988	163%
K351 - Műk.c.előz.felsz.ált.forg.adó	1 230 000	1 655 910	1 632 526	1 199 291	136%
K352 - Fizetendő általános forgalmi adó	722 130	716 860	716 860	782 166	92%
K354 - Egyéb pü. műveletek kiadásai	1000	1459	1458	1322	110%
K355 - Egyéb dologi kiadások	75 000	157 899	140 203	136 039	103%
K3 - Dologi kiadások összesen	7 116 400	9 276 269	9 161 874	7 089 416	129%

A dologi kiadások 2019-ben csaknem 30%-al emelkedtek a 2018. évi teljesítési adathoz képest, ez mintegy 2.072,5 millió Ft-ot jelent. A növekedését a NÉBIH ASP járvány miatti többlet kiadásai okozták. A növekedés elsősorban a készletbeszerzés rovatokon jelentős. A növekedés a szakmai anyag és az üzemeltetési anyagbeszerzés, valamint ehhez kapcsolódóan a fizetendő általános forgalmi adó sorokon figyelhető meg, ezen belül is a vegyszer és szakmai anyag, valamint a munkaruha, védőruha beszerzésére fordított kiadások növekedtek, amely az afrikai sertéspestis járvánnyal hozható összefüggésbe. A pénzügyi szolgáltatások költsége a folyósított több mint 16 Mrd Ft összegű kártalanítás kincstári díjai miatt emelkedett meg. Az egyéb szolgáltatások rovat különösen a szállítási és veszélyes hulladék elszállítási, illetve aktív közreműködői kiadások (pl. vágóhidak díja) miatt emelkedett. A járványvédelmi dologi kiadások összege 1.284,2 millió Ft volt.

A reklám és propaganda, helyesebben szemléletformálási kiadásokhoz az *élelmiszerek minőségének emelését, a vásárlói tudatosság fejlesztését, valamint a hatósági tevékenység hatékonyságának növelését szolgáló intézkedésekről* szóló 1519/2017. (VIII. 14.) Korm. határozat alapján a Nébih eredeti előirányzatába e célra beépült többlettámogatás járult hozzá. Dologi kiadásokból szemléletformáló tevékenységre összesen 416,3 millió Ft-ot fordítottunk.

Szintén a Nébih eredeti előirányzatba került beépítésre 2019-ben, illetve részben 2018. évi maradványból fordítottunk 1685/2017. (IX. 21.) Korm.határozat szerinti Nemzeti Borkincstár Programra, amelynek 2019. évi dologi kiadásai összesen 612,3 millió Ft-ot tettek ki.

Az informatikai kiadások csökkenése látszólagos, az üzemeltetési feladok részben az ÉLBC Kft.-be történt átszervezése okozza. Az egyéb kommunikációs kiadások csökkenése mögött a vezetékes telefonhasználat racionalizációja és minimálisra szorítása áll.

Az **egyéb működési célú támogatások és átadott pénzeszközök** összege 2018-hoz képest 20%-kal növekedett döntően az ÉLBC Kft. által ellátott feladatok bővülése miatt. Az ÉLBC Kft. által ellátott közfeladatok forrását is a Nébih költségvetése terhére kell biztosítani. Negatív körülmény, hogy a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedés, valamint a piaci trendek miatti kb. 10%-os bérfejlesztés kiadásaira az ÉLBC Kft. - más 100%-os állami tulajdonú vállalkozásokkal szemben - támogatást nem kapott és azt munkaadói szoc.ho. csökkenés sem fedezte. Az ÉLBC kiadásai az informatikai üzemeltetési feladatok átszervezése miatt is emelkedtek. A járványügyi többletkiadások a mintaszállítás személyi és gépjármű költségeinél jelentkezők a Kft.-ben.

2019. évi működési célú támogatások előirányzat-teljesítés

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés (2018.)	Változás (2019/2018.)
K501 - Nemzetközi kötelezettségek	0	5 465	5 465	5 034	109%
K5023 - Egyéb elvonások, befizetések	0	38 530	35 718	29 404	121%
K50601 Egy.műk.c.tám.Közp.költsv.szervnek	0	10 186	10 186	69 353	15%
K50605-Egy.műk.c. tám.TBpü-i alapjai részére	0	241	241	236	102%
K50607- Egy.műk.c. támogatások helyi önk. és kgtv-i szerveik részére	0	1 151	1 151	190	606%
K51202 Egy.műk.c. tám. Nonprofit gazd-i társ.	70 000	4 872 373	4 872 373	4 024 925	121%
K51204 Egyéb műk.célú tám. háztart. részére	0	58 271	58 271	9 455	616%
K51206 Egy.műk.c. tám. áll.i többs.tul.	0	4	4	247	2%
K51207 Egy.műk.c. tám. önk. többs.tul-ú nem pü-i váll-k r.	0	83	83	0	
K51208 Egyéb műk. c. tám.egyéb váll. részére	0	322 971	322 971	0	
K5 - Egyéb műk.c.kiad.összesen	70 000	4 986 221	4 983 409	4 138 844	120%

A nemzetközi kötelezettségek között szerepel:

- az ISAG (Nemzetközi Állat genetikai Társaság) tagsági díj,
- ICAR (Nemzetközi Állatgyógyászati Bizottság) tagsági díj,

- ISTA (Nemzetközi Vetőmag-vizsgálati Szövetség) tagsági díj,
- EAFP (Halpatológusok Európai Szervezete) tagsági díj,
- Növényvédő szerek és biocidok engedélyezésével foglalkozó bizottság részére EU tagállami hozzájárulás befizetése.

Az egyéb elvonások és befizetése jogcímei (ezer forint):

Partner	Jogcím	Összeg
Magyar Államkincstár	Be nem töltött álláshelyek és kapcs.megt (2018. évre)	7 313
Agrárminisztérium	Felhasználásra nem került támogatás	1 626
Halgazdálkodási feladatok ei-felh.szla	HHgF/407/2016. jogosulatlan felhaszn.	1 080
Központi Maradv.elszám.szla	Szocho adó megt.visszaautalás	25 699
Összesen	K5023	35 718

Az államháztartáson belül átadott pénzeszköz jogcímei (ezer Ft):

Partner	Jogcím	Összeg
Ny-Dunántúli Reg.Nyugdíjbizt.Igazg.	Baleseti járadék	241
Békés Megyei Kormányhivatal	Járványvédelmi kirendelés megtérítése	6 542
Bács-Kiskun Megyei Kh. Kormányhivatal	Járványvédelmi kirendelés megtérítése	1 880
Csongrád Megyei Kormányhivatal	Járványvédelmi kirendelés megtérítése	390
Fejér Megyei Kormányhivatal	Járványvédelmi kirendelés megtérítése	533
Pest Megyei Kormányhivatal	Járványvédelmi kirendelés megtérítése	574
Zala Megyei Kormányhivatal	Járványvédelmi kirendelés megtérítése	267
Továbbadási célú támogatásból	megelőlegzett állatkártalanítás	11 511
Összesen	K506	11 578

Az államháztartáson kívülre átadott pénzeszköz jogcímei (ezer Ft):

Partner	Jogcím	Összeg
Daróczi Éva Gabriella	Kártérítés	1 221
ÉLBC KFT	Együttműködési megállapodás	4 872 373
Fodor Zoltánné	Életjáradék	51
Továbbadási célú támogatásból év végi zárás miatt	Állatkártalanítás	379 344
Továbbadási célú támogatásból év végi zárás miatt	Növénykártalanítás	1
Magánszemélyeknek	Aranykorona kártalanítás	399
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	Aranykorona kártalanítás	4
Milota Község Önkormányzata	Aranykorona kártalanítás	83
Kisduna Ipari Szövetkezet.	Aranykorona kártalanítás	227
Összesen	K512	5 253 703

Államháztartáson kívülre a legjelentősebb tétel a NÉBIH tulajdonosi joggyakorlása alatt működő ÉLBC Kft. számára a közösen ellátott feladatok érdekében együttműködési megállapodások alapján biztosított forrás. Egyre jellemzőbb, hogy a NÉBIH számára a kormányzat és az AM által meghatározott célfeladatokat, vagy pályázatokat az ÉLBC Kft. munkatársaival közösen tudjuk megvalósítani, ezért az átadott forrás egy része a támogatási okiratokhoz, szerződésekhez kötődik (pl. időjárás kockázatkezelési rendszer működtetése, „Tűzifát csak okosan” vagy „Bionyom” rendszerfejlesztések).

2019-ban az ÉLBC Kft. bevonásával megvalósult tevékenységek finanszírozása tételesen (Ft):

Megjegyzés	Dátum	Összeg (Ft)
03/29-3/2018. sz. Együttműködési Megállapodás alapján I.negyedévi finanszírozás utalással	2019.01.14	645 690 000
7000/17-1/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján II. negyedévi finanszírozás utalással	2019.04.15	938 481 000
7000/17-2/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján III. negyedévi finanszírozás utalással	2019.07.12	837 091 500
7000/17-2/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján finanszírozás 2018. évben utalt, fel nem használt összegben kompenzációval	2019.07.11	481 764 000
7000/17-3/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján IV.negyedévi finanszírozás utalással	2019.10.04	848 591 500
7000/17-3/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján iskolakezdési és családalapítási támogatások finanszírozása utalással	2019.10.25	44 207 145
7000/17-4/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján eseti finanszírozás utalással	2019.11.29	500 000 000
7000/17-4/2019 sz. Együttműködési Megállapodás alapján eseti finanszírozás utalással	2019.12.11	500 000 000
SZIF/1966/2018. sz. Költségvetési Megállapodás alapján FAO szakértők 2019.évi foglalkoztatásának finanszírozása	2019.01.29	44 644 450
EUFF/9/2/2018. sz. AM-ÉLBC Költségvetési Megállapodás alapján 2019. évi FAO szakértői tevékenység finanszírozása	2019.03.06	20 500 000
EUFF/8/2/2019. sz. AM-ÉLBC Költségvetési Megállapodás alapján 2020. évi FAO szakértői tevékenység finanszírozása	2019.12.18	24 000 000
SZIF/1966/2018. sz. Költségvetési Megállapodás alapján FAO szakértők 2019.évi foglalkoztatásának finanszírozására fel nem használt visszautalása	2019.10.22	-7 573 404
EUFF/9/2/2018. sz. Költségvetési Megállapodás alapján 2019. évi FAO szakértői tevékenység finanszírozása visszautalása	2019.10.22	-5 022 805
Ebből: utalás összesen		4 390 609 386
kompenzáció (2018-ban fel nem használt összeg)		481 764 000
Átadott pénzeszköz összesen (utalás + pénzforgalom nélküli tétel)		4 872 373 386

Átadott pénzeszközből:

Ft

KMTR 2018 és 2019- Az Időjárási kockázatkezelési rendszer működése és fejlesztése keretében a Kármegállapítási Munkafolyamatot Támogató Rendszer működtetése és fejlesztése	15 000 000	AKF/146/2018. Támogatói Okirat
BIONYOM - A bioüzemanyagok és folyékony bio-energiához szükséges nyomon követhetőségi nyilvántartásának létrehozása és működtetése	24 600 000	1627/2017. (IX. 11.) Korm.határozat
FIRELIFE pályázat	391 688	LIFE13 INF/HU/000827 (FIRELIFE): erdőtüz megelőzési program
FAO szakértői tevékenység és FAO szakértők foglalkoztatása 2019.	52 548 241	SZIF/1966/2018. Költségvetési Megállapodás EUFF/9/2/2018. Költségvetési Megállapodás
FAO szakértői tevékenység 2020.	24 000 000	EUFF/8/2/2019. Költségvetési Megállapodás
Összesen:	116 539 929	

A felhalmozási kiadásokat a következő táblázat foglalja össze:

2019. évi felhalmozási kiadások előirányzat-teljesítés

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés (2018.)	Változás (2019/2018.)
K61 - Immateriális javak beszerzés, létesít.	422 500	2 625 557	2 591 403	1 686 219	154%
K62 - Ingatlanok beszerzése, létesítése	150 000	441 101	441 101	445 078	99%
K63 - Inform.eszk.beszerzés, létesítése	10 000	265 206	265 206	58 776	451%
K64 - Egyéb tárgyi eszköz.beszerzés, létesít.	250 000	765 746	751 446	780 296	96%
K67 - Beruh.c.előz.felsz.ált.forg.adó	225 000	1 097 656	1 084 573	790 469	137%
K6 - Beruházások összesen	1 057 500	5 195 266	5 133 729	3 760 838	137%
K71 - Ingatlanok felújítása	185 000	1 013 544	508 103	361 940	140%
K73 - Egyéb tárgyi eszközök felújítása	12 000	2 328	2 328	16 157	14%
K74 - Felúj.c.előz.felsz.ált.forg.adó	53 000	274 261	137 792	101 828	135%
K7 - Felújítások összesen	250 000	1 290 133	648 223	479 925	135%
K8603 - Felh.c.vt.tám.kölcs.nyújt.háztart.	0	71 600	71 600	118 068	61%
K8 - Egyéb felh.c.kiad.összesen	0	71 600	71 600	118 068	61%
Mindösszesen	1 307 500	6 556 999	5 853 552	4 358 831	134%

A felhalmozási kiadásokat tételesen a melléklet D és E jelű táblája tartalmazza. A felhalmozási kiadások 2018-hoz képest közel 35%-kal nőttek.

A beruházások rovaton az ingatlan és tárgyi eszköz beszerzés sor közel azonos adatok szerepelnek, mint a 2018-as évben, az informatikai és immateriális javakra fordított összegek azonban jelentősen emelkedtek. A növekedést a KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00016 szerződés számú, Intelligens élelmiszerlánc-biztonsági elemző rendszer létrehozása (INTEL)

és a KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00023 számú „Mezőgazdasági Vízhatal Információs és Ellenőrzési Keretrendszer (VIZEK) című projekt keretében megvalósult szoftverfejlesztések és informatikai eszköz beszerzések indokolják.

A befolyt felügyeleti díj 10%-át a Nébih-nek kötelező fejlesztésre fordítania. A felügyeleti díj lehetőséget biztosított az élelmiszerlánc-biztonsági feladatok ellátásához kapcsolódó **2.849,8 millió Ft összegű fejlesztés** megvalósítására, amely az előírt 10%-os mérték helyett mintegy 20%-os arány. 2019-ben a fejlesztések 70%-a az uniós finanszírozású projekteket kiegészítve az informatikai rendszerek és infrastruktúra érdekében zajlott kb. 2 Mrd Ft összegben. Ezen kívül a Nébih több százmilliós összegben fordított laboratóriumi és egyéb szakmai műszerek beszerzésére, korszerűsítésére, az irodai, laboratóriumi és fajtakisérleti ingatlanok felújítására.

2019. első felében a Nébih sikeresen lezárta a Közigazgatás és Köszolgáltatás Fejlesztés Operatív Program keretében az INTEL és VIZEK informatikai fejlesztési projekteket. E projekteken 2017-2019. során hozzávetőlegesen 3,5 Mrd Ft értékben történtek meg azok az átfogó rendszerfejlesztések, amelyek a hivatal e-közigazgatási működését (közhiteles adatbázisokkal való integrált együttműködés, kormányzati szolgáltatásokhoz való kapcsolódás, stb.) szavatolják. Másfelől olyan új, horizontális szakrendszerek (adattárház, térinformatika, mobil ellenőrzési rendszer, laborrendszer stb.) jöttek létre, amelyek lehetővé teszik az egyre komplexebb nyomkövetési rendszerek kiépítését az élelmiszerláncban és agrárigazgatásban. Az uniós projektet kiegészítve további bruttó 1,685 millió Ft-ot fordítottunk az egyes szakrendszerekre, illetve horizontális fejlesztésekre, illetve bruttó 319 millió Ft-ot szerverek, tárolók és kliensoldali eszközök beszerzésére.

Az ingatlanfelújítások közül kiemelendő projekt, hogy a Nébih az új központi, II. ker. Petrezselyem utca 10. sz. alatti, KSH-tól átvett irodaépületének használatra alkalmassá tételére tavaly bruttó 135 millió Ft-ot fordított.

Az ASP járványhoz kapcsolódóan 1.028,7 millió Ft járványvédelmi beruházás történt (pl. vadkamrák, fertőtlenítő eszközök, laboratóriumi műszerek, hőkamera, illetve laboratóriumi épületfelújítás), amelyek forrása az „Állat-, növény és GMO” kártalanítás fejezeti előirányzat és az állatbetegségek és zoonózisok felszámolásának uniós társfinanszírozott támogatása volt.

A **tartozásállományról** szóló adatszolgáltatás alapján a havi átlagos elismert lejárt tartozásállomány 2019-ban 227 millió Ft volt, a szállítói finanszírozás nélkül számított átlag azonban 101 millió Ft. A Hivatal likviditási helyzete 2019-ban stabil volt, a késedelmeket elsősorban adminisztrációs okok vagy a szakmai teljesítésigazolás késedelme okozta. A szállítói finanszírozással rendezett INTEL és VIZEK projekt számlákat is figyelembe véve márciusban és áprilisban volt kizárólag kiemelkedően magas az elismert lejárt tartozásállomány, azonban ennek oka a NÉBIH működési körén kívül esett. Az éves átlagos lejárt közüzemi tartozásállomány 7 millió Ft volt, az államháztartáson belüli szállítói lejárt tartozásállomány átlaga az előző évvel megegyezően 2 millió Ft volt. Az államháztartáson belüli tartozásállomány jelentős részét 2019-ben is a megyei Kormányhivatalok részére megtérített labor rezsi számlák jelentették azok hosszabb belső adminisztrációja miatt. Megállapítható, hogy 2019-ben is leginkább a 30 napon belül lejárt egyéb, áruszállítással kapcsolatos tartozásállomány volt jellemző államháztartáson kívülre, amely rövid időn belül végül rendezésre került.

Bevételi előirányzatok

Közhatalmi bevétel: A közhatalmi bevételek döntő többségét, 76,75%-át 2019. évben is az élelmiszerlánc-felügyeleti díj bevétel képezi. A felügyeleti díj bevétel 6.507,84 millió Ft volt, azaz 270,7 millió Ft-tal növekedett 2018 évhez képest. Az egyéb közhatalmi bevételek szintje (2 mrd Ft) nagyságrendileg évek óta változatlan. 2019-ben e bevételek közül a halgazdálkodási TUHIR és fogási napló bevételek jogszabálmódosítás miatt a MOHOSZ-hoz kerültek, a Nébih-hez befolyt bevételt a Nébih a MOHOSZ részére átutalta.

Az intézményi **működési bevételek** elsősorban a laboratóriumok szolgáltató tevékenységéből származó bevételekből származik. Előző évi bevételhez képest 9,3% csökkenés tapasztalható. Ennek fő oka, hogy az állategészségügyi laborok szolgáltatási tevékenysége áttolódott a megnövekedett járványvédelmi vizsgálatokra. Egyes szakmai területek a létszám hiány és a fluktuáció eredményeként nem tudták teljesíteni a tervezett bevételi szintet.

2019. évi bevételek előirányzat-teljesítése

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Megoszlás
B1603 - Egy.műk.c.tám.bev.Fej.kez.ei.EU pr.	0	919 413	885 473	
B1604 - Egy.műk.c.tám.bev.Egyéb fej.kez.ei.	0	3 897 907	3 897 907	
B1606 - Egy.műk.c.tám.bevétel ELKA-tól	0	57 332	8 296	
B1 - Műk.c.tám.áh.belülről összesen	0	4 874 652	4 791 676	16,95%
B25 - Egyéb felhalmozási támogatások	0	820 603	816 666	2,89%
B3 - Közhatalmi bevételek összesen	7 900 100	8 479 681	8 479 681	29,99%
B401 – Készletértékesítés ellenértéke	230 000	193 168	193 168	
B402 - Szolgáltatások ellenértéke	1 211 100	1 224 308	1 224 308	
B403 - Közvetített szolgáltatások ellenért	10 000	7 232	7 232	
B406 - Kiszámlázott ÁFA	755 000	773 269	773 269	
B40802 - Kamatbev. államházt.kívülről	0	0	0	
B409 – Egyéb pénzü. műveletek bevétele	2000	1 732	1 732	
B410 – Biztosító által fizetett kártérítés	1000	655	655	
B411 - Egyéb működési bevételek	60 000	46 170	46 170	
B4 - Működési bevételek összesen	2 269 100	2 246 534	2 246 534	7,95%
B53 - Egyéb tárgyi eszközök értékesítése	0	7 773	7 773	
B5 - Felhalmozási bev. összesen	0	1 646	1 646	0,01%
B6502 – Egy.műk.c. átvett pénzeszk. nonpr.gazdaságitárs.	0	481 764	481 764	
B6509 - Egyéb műk.c.átv.pe. Európai Uniótól	0	160 084	127 651	
B6511 - Egyéb műk.célú átvett pénzeszközök egyéb külföldiektől	0	147 912	147 912	
B6 - Műk.c.átvett pénzeszk.összesen	0	789 760	757 327	2,68%
B7 - Felh.c.átvett pénzeszk.összesen	0	109 172	109 172	0,39%
Költségvetési bevételek össz.	10 169 200	17 322 048	17 202 702	60,85%
B8131 - Előz.év ktsgv.maradv.igénybev.	0	3 056 897	3 056 897	10,81%
B816 - Költségvetési támogatás	5 820 900	8 010 900	8 010 900	28,34%
B8 - Finanszíroz.bevételek összesen	5 820 900	11 067 797	11 067 797	39,15%
Bevételek összesen	15 990 100	28 389 845	28 270 499	100,00%

Bevételek teljesítése szakterületenként

adatok ezer Ft-ban

Megnevezése	Közhatalmi bevételek (2019.)	Intézményi működési bevételek (2019.)
Élelmiszerlánc-bizt.Laboratórium Ig.	22 588	353 517
Állat-egészségügyi Diagnosztikai Igazg.	87 675	1 354 489
Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Ig.	580 285	231 282
Erdészeti Igazgatóság	16 392	4 173
Kockázatkezelési Igazgatóság	0	5 666
Élelmiszer és Takarmánybiztonsági Ig.	5 194	1 660
Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága	241 480	54 491
Kiemelt Ügyek Igazgatóság	11 779	42
Állategészségügyi és Állatvédelmi Ig.	0	1 298
Növény-, Talaj- és Agrárkörny.védelmi Ig	208 879	21 650
Borászati és Alkoholos Italok Ig.	358 349	15 567
Élelmiszerlánc Felügyeleti díj	6 507 840	
Egyéb közhatalmi és működési bevétel	439 220	202 678
Bevétel összesen	8 479 681	2 246 513

Az **átvett pénzeszközöket** a melléklet *C jelű táblázata* sorolja fel tételesen. Ahogy korábban is, 2019-ben is a különböző magyar és uniós forrásból megtérített állategészségügyi monitoring és járványügyi vizsgálatok és egyéb járványügyi költségek utófinanszírozott térítése jelenti e soron a legnagyobb bevételt. Az „Állat-, növény és GMO kártalanítás” fejezeti előirányzaton újdonságként jelentkezett, hogy a felmerült kiadások jelentős része beruházás volt. Az átvett pénzek között jelennek meg az egyre szerteágazóbb szakmai tudást igénylő uniós és nemzetközi kutatási jellegű pályázataink is pl. FocalPoint, EAVI2020, PosBbee, Moloco, fogyasztóvédelem, INVITE, VACDIVA.

A **felhalmozási bevételek** között gépjármű, telefon, informatikai eszközök értékesítés bevétele jelenik meg. Az adat korábbi évekkal történő összehasonlítása nem lehetséges, mert az összeg nagyságrendileg nem jelentős.

Területalapú támogatásra és zöldszüretre 2018 és 2019. évekre időarányosan 71,7 millió Ft-ot hagyott jóvá a Magyar Államkincstár.

Az **uniós operatív programokhoz** kapcsolódó bevételek négy nagy projektből származnak:

A 2016.06.15-én induló **Katasztrófa-kockázatértékelési rendszer elnevezésű, KEHOP-1.1.0-15-2016-00003** számú uniós projekt fő célkitűzése egy olyan egységes, térinformatikai alapú katasztrófa-kockázatértékelési rendszer kialakítása és működtetése, ami az ország egészét lefedi, és képes akár egy-egy településre vonatkozóan is azonosítani a potenciális veszélyforrásokat és azok lehetséges hatását. Mindezek alapján meg lehet határozni, hogy az adott településen milyen kockázatokkal kell számolni. A rendszer a katasztrófa-kockázatok

A Hivatalnak 2019. évben a projekt keretében az alábbi kiadási és bevételei keletkeztek:

2019. évi céljuttatás	19 660 e Ft
2019. évi céljuttatás utáni járulék	3 441 e Ft
TNAIR létrehozása	228 588 e Ft
<u>HP OfficeJet 202 nyomtatók és kábelek beszerzése</u>	<u>3 937 e Ft</u>
Összes kiadás	255 626 e Ft
Felhalmozási célú támogatás	171 441 e Ft
<u>Működési célú támogatás</u>	<u>5 240 e Ft</u>
Összes bevétel	176 681 e Ft

Az „**Intelligens**” élelmiszerlánc-biztonsági elemző rendszer létrehozása (INTEL)” elnevezésű **KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00016** azonosítószerű európai uniós támogatással megvalósuló projekt. Az intelligens adatelemzés hatékonyabb élelmiszerlánc-felügyeletet tesz lehetővé, az Intellet a Hivatalhoz beérkező számos adatból, sokrétű információból adatbányászattal szűrik ki a jogsértéseket. Ezzel a fejlesztéssel egy-egy járvány esetén is hatékonyabban, gyorsabban tud fellépni a Hivatal, ahol több elektronikus eljárás kezdeményezhető. A kockázatok megelőzése, kezelése érdekében átfogó, költséghatékony kockázatelemzési rendszert alakítanak ki. A 2016.09.15-én indult projekthez a Hivatal 3,8 milliárd forint uniós támogatást nyert, a konzorciumi partnere a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség. A projekt megvalósítása 2019.02.28-val zárult le.

A Hivatalnak 2019. évben a projekt keretében az alábbi kiadási és bevételei keletkeztek:

2018. decemberében kifizetett céljuttatás levonás része	6 145 e Ft
2018. decemberében kifizetett céljuttatás utáni járulék	3 950 e Ft
2019. évi céljuttatás	540 e Ft
2019. évi céljuttatás utáni járulék	105 e Ft
INTEL létrehozása	621 106 e Ft
<u>Oktatáshoz kapcsolódó reprezentáció</u>	<u>100 e Ft</u>
Összes kiadás	631 946 e Ft
Felhalmozási célú támogatás	621 106 e Ft
<u>Működési célú támogatás</u>	<u>118 134 e Ft</u>
Összes bevétel	739 240 e Ft

Nébih és Miniszterelnökség 2017.04.26-án támogatási szerződést kötött **MAHOP-3.2.1.1-2016-2017-00001 projekt** azonosítószerűen, **Halgazdálkodási Tevékenységek Ellenőrzését Támogató Kiemelt Projekt** elnevezéssel az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítására. A projekt megvalósítási időszaka 2017.03.01-től 2023.09.30-ig tart. A projekt eredeti költségvetése 241.189 ezer Ft, mely 2020. elején 248.010 ezer Ft-ra módosult.

A Hivatalnak 2019. évben a projekt keretében az alábbi kiadási és bevételei keletkeztek:

2019. évi céljuttatás	7 530 e Ft
2019. évi céljuttatás utáni járulék	1 318 e Ft
<u>Szoftverfejlesztési feladatok</u>	<u>122 089 e Ft</u>
Összes kiadás	130 937 e Ft
Felhalmozási célú támogatás	24 119 e Ft

Működési célú támogatás
Összes bevétel

5 283 e Ft
29 402 e Ft

VP jogcímhez kapcsolódóan 2019-ben támogatásban nem részesültünk.

A költségvetési támogatás alakulása 2017-2019. között:

ezer Ft

Költségvetési év	Eredeti előirányzat	Változás	Módosított előirányzat	Változás %
2017.	5 403 000	-	5 118 952	-
2018.	4 818 100	89%	6 048 613	118%
2019	5 820 900	121%	8 010 900	132%

A központi támogatás a NÉBIH tevékenységét továbbra is jellemzően kb. negyedrészen, 28,4%-os mértékben finanszírozta. A költségvetési támogatás elsősorban a Kit. átállással kapcsolatos kormányzati intézkedések és az Agrárminisztérium által elrendelt többletfeladatok miatt emelkedett év közben és az NFK feladatátadás miatt csökkent.

Költségvetési támogatás évközi változása

ezer Ft

Felhasználás célja	2019. évi támogatás előirányzat
Eredetielőirányzat	5 820 900 000
KF/36/2019. NÉBIH-ÉLBC	44 644 450
KF/119/2019. NÉBIH-ÉLBC	9 546 562
KF/42-3/2019. Szabadság megváltás	149 595 908
KF/41-3/2019. Létszámcsökkentés	367 823 599
KF/274/2019. Illetmény emelés	1 003 118 800
KF/290-2/2019. Bérkompenzáció	325 754
KF/543/2019. PBR rendszer működtetése	4 000 000
KF/42-6/2019 Szabadság megváltás kiegészítés	1 598 946
KF/702/2019. Tüzfát csak okosan	14 794 000
KF/752/2019. Állami Halőr Szolgálat	60 000 000
KF//782/2019 Erdészeti feladatok átadása NFK	-88 835 000
KF/464-2/2019. Kit. Szerinti felmentés egyszeri	132 333 041
KF/863/2019. KMTR rendszer	72 075 000
KF/1052-1/2019 Delegált szerződések	55 908 990
KF/1119/2019 Nitrát adatbázis	10 000 000
KF/782-1/2019 Erdészeti feladatok átadása NFK	-17 645 000
KF/1178/2019 Maradék nélkül program saját forrás	18 200 000
KF/1204/2019. Magyar ebfaíták DNS vizsgálata	65 000 000
KF/1286/2019 Működési kiadás finanszírozása	195 000 000
KF/1286-1/2019 Működési kiadás finanszírozása	55 000 000
KF/1388/2019. ÉLBC-NÉBIH-FAO	24 000 000
KF/1052-2/2019 Delegált szerződések	12 269 920
KF/7/2020 Állatvédelmi kiadványok	1 245 314
Összesen	8 010 900 284

A Nébih által év végén nyilvántartott **követelésállomány** bár 5,7 mrd Ft-ot meghaladó nagyságrendű, ez azonban döntően az élelmiszerlánc felügyeleti díj 2. részletének tárgyévét követő év január 31-i fizetési határidejéből adódik. Ezt igazolja, hogy a nem lejárt (követő évi) követelésállomány aránya december 31-én 65,6% volt, s évek óta ez a 65-66% körüli arány jellemző.

Összességében elmondható, hogy a közhatalmi és a működési bevételek adják a Nébih forrásainak 38%-t, bár ez arány a szolgáltatási bevételek visszaesése miatt csökkent. De még így is a Nébih a szakmai igazgatóságainak és a gazdasági szervezetének jelentős erőforrásokat, személyes munkavégzést kell fordítania egyrészt az azonosítatlan – pl. a díjtételrendelet alapján előre fizetett vagy az ügyfelek részéről hibás vagy hiányos közleménnyel befizetett – bevételek beazonosítására, másrészt a lejárt követelések behajtására.

A lejárt követelések behajtását megindítjuk köztartozás esetén a NAV felé elektronikusan, polgári jogi jellegű követelés esetén a MOKK felé. Az élelmiszerlánc felügyeleti díj, mint megosztott közhatalmi bevétel teljes összegének, nem csak a Nébih-et megillető 46%-os résznek a végrehajtása érdekében a Nébih jár el. A felszámolás, végelszámolás alá került ügyfelek esetében hitelezői igénybejelentést nyújtunk be. Sajnos, általános tapasztalatunk, hogy az ilyen ügyfelek esetében a követelések behajtásnak esélye minimális. Hosszú távon ezért ahol csak lehetséges, az elektronikus, előre fizetési eljárások bevezetését ösztönözzük.

A követelésállomány alakulását mutatják be a következő táblázatok:

A Nébih saját követelésállomány nyitó és záró adatai

ezer Ft

Megnevezés	Nyitó (bruttó)	Záró (bruttó)	Értékvesztés	Nettó követelés
Közhatalmi bevétel kintlévősége	499 744	512 303	259 143	253 160
Felügyeleti díj (Nébih-et megillető 46%) kintlévősége	4 037 137	4 327 621	466 334	3 861 287
Működési bevétel kintlévősége	407 247	507 210	119 205	388 005
Felhalmozási bevétel, lakáskölcsön kintlévősége	425 459	387 206	1 694	385 512
Összesen	5 369 587	5 734 340	846 376	4 887 964

Nébih saját követelésállomány megoszlása időszak szerint – 2019.12.31.

ezer Ft

Megnevezés	Tárgyévi (lejárt)	Követő évi (nem lejárt)	Összesen	Megoszlás a két időszak között (%)	
Közhatalmi bevétel kintlévősége	449 909	62 393	512 302	87,82	12,18
Felügyeleti díj (Nébih-et megillető 46%) kintlévősége	1 268 110	3 059 511	4 327 621	29,30	70,70
Működési bevétel kintlévősége	229 967	277 243	507 210	45,34	54,66
Felhalmozási bevétel, lakáskölcsön kintlévősége	22 428	364 778	387 206	5,79	94,21
Összesen	1 970 414	3 763 925	5 734 339	34,36	65,64

A Nébih saját követelésállomány változása (2018-2019.)

ezer Ft

Megnevezés	2018. évi	2019. évi	Változás (%)	2019. évi megoszlás (%)
Közhatalmi bevétel kintlévősége	499 744	512 303	102,51	9,47
Felügyeleti díj (Nébih-et megillető 46%) kintlévősége	4 037 137	4 327 621	107,20	79,96
Működési bevétel kintlévősége	355 680	207 210	58,26	3,83
Felhalmozási bevétel, lakáskölcsön kintlévősége	425 437	364 778	85,74	6,74
Összesen	5 317 998	5 411 912	101,77	100,00

Lejárt követelésállomány

ezer Ft

Megnevezés	Lejárt követelés	Megoszlás (%)
Közhatalmi bevétel kintlévősége	449 909	22,83
Felügyeleti díj (Nébih-et megillető 46%) kintlévősége	1 268 110	64,36
Működési bevétel kintlévősége	229 967	11,67
Felhalmozási bevétel kintlévősége	22 428	1,14
Összesen	1 970 414	100,00

Hitelezői igénybejelentések

Megnevezés		Tétel (db)	összeg (Ft)
Központosított bírság	beadott hitelezői igény	24	14 854 403
	beadottból megtérülés	0	0
	beadottból behajthatatlan követelés	0	0
Felügyeleti díj (100%-os összegre)	beadott hitelezői igény	578	116 935 000
	beadottból megtérülés	18	317 500
	beadottból behajthatatlan követelés	17	5 441 500
Saját bevétel (fdíj nélkül)	beadott hitelezői igény	178	11 393 899
	beadottból megtérülés	7	417 619
	beadottból behajthatatlan követelés	1	83 141
Összesen	beadott hitelezői igény	780	143 183 302
	beadottból megtérülés	25	735 119
	beadottból behajthatatlan követelés	18	5 524 641

A megtérülés mindösszesen 0,5%-os a felszámolás, végelszámolás alá vont partnerek esetében, ezért volt célszerű a bejelentés értékhatárát elemelni és a szűkös kapacitásokat más, a bevétel behajtásnak korábbi fázisaira összpontosítani.

2019. évben bejelentett MOKK-os, NAV-os behajtási adatok (felügyeleti díj nélkül)

Megnevezés		tétel (db)	összeg (Ft)
MOKK	bejelentett követelés	102	29 266 047
	bejelentett követelésből megtérülés	47	4 995 161
NAV	bejelentett követelés	672	255 398 103
	bejelentett követelésből megtérülés	264	47 604 048
Összesen	bejelentett követelés	774	284 664 150
	bejelentett követelésből megtérülés	311	52 599 209

Működő cégek esetében a közjegyzők általi behajtás 17,1%-os, a NAV általi 18,6%-os eredménnyel járt, a NAV-os behajtás eredményessége jelentősen csökkent. A főként bírság tartozás miatt NAV inkasszó alá vont cégeknek jellemzően végrehajtható vagyona nincs.

A felügyeleti díj, mint összegben és tételszámban is legjelentősebb bevételi kategória behajtását a Felügyeleti Díj és Forgalmazói Ellenőrzési Igazgatóság külön csapata végzi. A Nébih ügyfélszolgálat a nem fizető ügyfeleket első körben közvetlenül, telefonon keresi meg; a nem fizető ügyfelek jelentős része már e figyelemfelhívás hatására rendezi tartozását. A felügyeleti díj köztartozásnak minősül, ezért végső esetben a NAV jogosult a meg nem

fizetett felügyeleti díj behajtására. A 2019. évi NAV-nak végrehajtásra átadott ügyek behajtási eredményessége:

NAV nyilvántartás összesítés	2019.12.31
Átadott ügyek száma (db):	1741
Átadott behajtandó összeg (Ft):	1 337 698 412
Ebből behajtott összeg (Ft):	596 048 277
Behajtás aránya:	44,56%

A NAV behajtása majd 45%-os arányban eredményes, ez is jelzi, hogy a kintlévőség döntő többsége ténylegesen már nem működő kis cégekkel szemben áll fenn. A NAV behajtás eredményessége 2019-ben számottevően növekedett a korábbi 35% körüli értékről.

Költségvetési maradvány (2018. és 2019. év)

A 2018. évi maradvány felhasználása:

Megnevezés	Előirányzat	Teljesítés
Állami halőr szolgálat HHGF/66/2015.meg.	33 390	33 390
BIONYOM	47 123	47 123
Vásárlói tudatosság fejlesztése	199 068	199 068
Borkincstár feladatok ellátása	455 265	455 265
Erdészeti tájak kiadvány II. ütem	14 423	14 423
Időjárás Kockázatkezelő Rendszer	27 908	27 908
Nitrát adatbázis 2016/17.évi táp.kij.fel	10 000	10 000
ICP Forest	1 849	1 849
HHGF/440-1/2018 Állami Halőrök megbíz.	1	1
Tűzifát okosan	23 000	23 000
Akrilamid-tartalom vizsg.elvégzése	2 331	2 331
Borászati informatikai fejlesztés	40 000	40 000
OLIR program fejlesztése	230 000	230 000
Költségvetési támogatás maradványa	1 084 358	1 084 358
Előző évi kötelezettség elszámolása	978 375	978 375
Országos Borszakértő Bizottság	5 756	5 756
Jogosult állatorvosok finanszírozása	12 552	12 552
Megyei laborkiadások megtérítése	1 452	1 452
NÉBIH költségvetés maradványa (Fdíj)	998 135	998 135
KEOP-5.2.2-16-2017 Közép.épületen.fejl	641 911	0
KEHOP-1.1.0-15-2016-00003 Katasztrófa-k	68 087	62 707
MAHOP-3.2.1.1-2016-2017-00001	127 118	127 118
KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00023 (VIZ	57 147	57 147
Projekt maradvány	894 263	246 972
MOLOCO pályázat	24 064	5 122
Poshbee-Méhegészségügyi pályázat	5 390	0
Fogyasztóvédelmi uniós pályázat	7 074	7 074
ÉKI EU MENÜ maradvány	13 441	13 441
DIABOLO	2 230	2 230
EAVI2020 (Euronepan AIDS Vac.Init.2020)	12 234	7 167
NKFIH-s pályázat Debreceni Egyetemmél	11 208	11 208
H2020-as projekt (SafeConsumE)	4 500	4 500
Pályázatok maradványa	80 141	50 742
2018 évi maradvány összesen	3 056 897	2 380 207

Támogatásból finanszírozott tételek felhasználása:

- 1685/2017. Korm. határozat alapján Nemzeti Borkincstár Program keretében az állami tulajdonban lévő muzeális borok állagmegóvásával kapcsolatos feladatokra kapott támogatás maradványa.
- A Kormány 1627/2017. (IX. 11.) Korm. határozata a bioüzemanyagok és folyékony bio-energiahordozók nyomon követhetőségi nyilvántartásának (BIONYOM) létrehozásához és működtetéséhez szükséges feltételek biztosítására kapott támogatás maradványa.

- 1519/2017. (VIII. 14.) Korm. határozat az élelmiszerek minőségének emelését, a vásárlói tudatosság fejlesztését, valamint a hatósági tevékenység hatékonyságának növelését szolgáló intézkedésekről alapján kapott támogatás maradványa.
- A Borászati informatikai rendszer, az OLIR program és a Nitrát adatbázis fejlesztésére, a Tűzifát okosan programra, az Állami Halóri Szolgálat, valamint az időjárás kockázatkezelési rendszer működtetésére.

A maradványt terhelő kötelezettségek teljesítése kiemelt előirányzatonként:

		<i>ezer Ft</i>
Kiemelt előirányzat	Előirányzat	Teljesítés
Személyi kiadás	127 802	105 997
Munkaadót terh.jár	213 001	208 778
Dologi kiadás	1 177 810	1 169 059
Átadott pénzeszköz	60 318	60 318
Beruházás	763 421	763 421
Felújítás	707 045	65 134
Munkáltatói lakás kölcsön	7 500	7 500
Összesen	3 056 897	2 380 207

2019. évi maradvány:

	<i>ezer Ft</i>
Megnevezés	Összeg
MOLOCO	18 942
POSHBEE	5 390
EAVI2020	5 068
MOLOCO	17 741
FOCAL-POINT	2 278
Wastelife	26 535
Safeconzum	11 605
INVITE	4 291
VACDIVA	97 293
Pályázatok maradványa	189 143
KEOP-5.2.2-16-2017 Közép.épületen.fejl	641 911
KEHOP-1.1.0-15-2016-00003 (Katasztrófa-kockázatértékelési rendszer)	5 380
MAHOP -3-2.1.1-2016-2017-00001	25 583
Projektek maradványa	672 874
Bérkompenzáció	24
Felügyeleti díj bevétel terhére vállalt kötelezettség	15 319
Költségvetési kötelezettségek	15 343
Kötelezettségvállalással terhelt maradvány összesen	877 360
A Kit. 285. § (9) bekezdése szerinti felmentések kapcsán felmerülő megtakarítás	2 812
Kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány összesen	2 812
Költségvetési maradvány összesen	880 172

IV. Egyéb gazdálkodási-vagyongazdálkodási információk

Gazdálkodási szabályzatokat érintő változások

A gazdálkodási szabályzatokban a Nébih stratégiai céljainak, illetve a létszámleépítést követő feladatpriorizálásnak megfelelő belső bürokráciacsökkentő intézkedéseket tettünk. A készpénzfelvétel és a készpénzes vásárlások helyett ösztönözzük a kincstári kártyák használatát, bár az az érintett szakmai vezetőktől jóval nagyobb felelősségvállalást, odafigyelést követel meg. A követeléskezelés eljárásrendét az eredményesség és a költséghatékonyság szempontjából vizsgáltuk felül, azaz olyan értékhatárokat vezettünk be, hogy a behajtások ráfordításigénye (elsősorban az egyes ügyekre fordított munkaidő), ne haladja meg azok várható eredményességét.

Módosításra, illetve újra kiadásra került 2019-ben a Nébih reprezentációs, gazdálkodási, követeléskezelési, beszerzési és közbeszerzési szabályzata, valamint a Kit. hatályba lépése miatt a közszolgálati szabályzata.

Az intézmény vagyonkezelői felügyelete alá tartozó gazdasági társaság – ÉLBC Kft.

Az Éltv. 38/D. § alapján Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (ÉLBC Kft.) az élelmiszerlánc-felügyeleti feladatok ellátásának támogatása érdekében az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által alapított, az állam 100%-os tulajdonában álló társaság, amelynek üzletrésze forgalomképtelen. Az ÉLBC nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősül. Az ÉLBC-t a Nébih 2014. január 10-én alapította meg 50.000 ezer Ft jegyzett tőkével. A tulajdonosi jogokat a Magyar Állam nevében a Nébih gyakorolja. Az ÉLBC működésének átfogó irányítására, elsősorban a bér- és létszámkérdések értéktételezésére, javaslattevésre a Nébihen belül létrejött az Irányító Bizottság.

A Nébih az ÉLBC Kft.-vel az élelmiszerlánc-felügyeleti feladatokkal kapcsolatos közreműködés érdekében megállapodást köthet, amelyben rendelkezik egyúttal a pénzügyi fedezet biztosításáról, a szakmai teljesítés és az elszámolás rendjéről, illetve a feladatellátáshoz eszközöket biztosíthat. A finanszírozás egyszerűsítése érdekében 2017-től a negyedéves ill. eseti finanszírozást egy külön megállapodás rendezi, nem a szakmai feladatellátásra irányuló megállapodások része. A szakmai együttműködési megállapodások áttekintése és egységesítése 2019-ben szintén megkezdődött az Irányító Bizottság és a Hivatal szervezési Igazgatóság felügyeletével.

A finanszírozási együttműködési megállapodások alapján 2019-ben 4.872,4 millió Ft pénzeszköz került átadásra, amelyből 481,8 millió Ft a 2018. évben az ÉLBC Kft. által fel nem használt támogatás passzív időbeli elhatárolásából származott. Az átutalt összeg tartalmazza az AM-től az ÉLBC Kft.-nek munkáltatóként átadott FAO szakértők támogatását 89,1 millió Ft összegben, amelyből elszámolás alapján az AM részére az ÉLBC Kft. visszafizetett 12,1 millió Ft-ot.

Az ÉLBC Kft. ezen túlmenően a Nébih felé továbbszámlazza a Nébih szakrendszerein történt fejlesztések ellenértékét (960,3 millió Ft) és az ÉLBC központi raktárába beszerzett, de Nébih laboratóriumokban felhasznált vegyszereket, szakmai anyagokat (0,7 millió Ft). illetve kiszámlazza a továbbképző és oktatási központok és az AM konyha igénybevételét (21,9

millió Ft). Az ÉLBC Kft. 2019. évi beszámolójának összeállítása a veszélyhelyzet miatt a Nébih szöveges beszámoló készítésének időpontjában szünetel.

Az ÉLBC közreműködésével ellátott jelentősebb feladatok a 2019. során:

- Országos laboratóriumi hálózat működtetése
- Országos fajtakísérleti és fajtakitermesztő állomás hálózat működtetése
- Vendéglátó létesítmények élelmiszer-biztonsági és minőségi vizsgálata, a vendéglátás minősítő rendszerének kidolgozása,
- Élelmiszerlánc-felügyeleti feladatok ellátásának támogatása
- IT rendszerek hardver üzemeltetése, FELIR és TNYER üzemeltetésének és karbantartásának alkalmazástámogatása, valamint projektmenedzsment feladatok közös ellátása
- Központi monitoring mintavételi rendszer kidolgozása és működtetése
- Fajtakísérleti állomások működtetési, üzemeltetési feladatainak ellátása
- Nébih mintaszállítási feladatainak logisztikai tervezése, koordinálása és bonyolítása
- Laboratóriumi mintaelemzési és egyéb kémiai vizsgálatok, valamint takarítási tevékenység közös ellátása
- A kockázat alapú tervezési és elemzési, valamint projektmenedzsment tevékenységek közös ellátása
- Nébih stratégiai tervező-elemző tevékenységeinek közös ellátása
- ENAR és OLIR szakrendszerekkel kapcsolatos adminisztrációs és üzemeltetési feladatok közös ellátása
- Nébih ingatlanüzemeltetési feladatainak, az oktatási és továbbképző központok üzemeltetésének közös ellátása
- Pénzügyi adminisztratív feladatok együttes ellátása
- Növényvédőszer és hatóanyag értékelési valamint növény-egészségügyi és adminisztrációs feladatok közös ellátása
- Védjegy irodák.

Vagyongazdálkodás

A Nébih 2019. december 31-én a Concordia Közraktár Kereskedelmi Zrt-től a 1024 Budapest, Kis Rókus u. 15/B. sz. alatt bérelt ingatlanrészeket. Az Országos Meteorológiai Szolgálatnál ingyenes használati szerződéssel rendelkezett a 1024 Budapest, Petrezselyem utca 10. sz. A alagsor 1. sz. alatti teljes, 1024 Budapest, Kitaibel Pál u. 1. sz. alatti ingatlan főépületének I. emeletén található 31,2 m² területére, valamint az MKSZ Magyar Kertészeti Szaporítóanyag Nonprofit Kft-vel 4244 Újfehértó, Vadastag 2. címen Újfehértói ingatlanokra vonatkozóan. Ingyenesen használjuk a 1211 Budapest, Weiss Manfréd út 4. sz. alatti ingatlanhoz kapcsolódó úszóműállás alatti Duna folyó területét. A Nébih szerződés alapján üzemelteti az Agrárminisztérium éttermi- és konyhai helyiségeit, továbbá a 8600 Siófok, Vitorlás u. 15. sz. oktatási központ ingatlant. A Nébih 2019. év folyamán 11 db postai címen ingyenesen használta a megyei kormányhivatalok vagyonkezelésében lévő laboratóriumi ingatlanokat. A Nébih vagyonkezelésébe tartozó ingatlanok közül a Nébih 124 db hasznosított ingatlannal/ingatlanrésszel rendelkezik, melyből lakáscélú/elhelyezési célú hasznosítás 69 db, garázs/parkolás 26 db, iroda 4 db, egyéb 22 db, növényfajta kísérleti állomás 3 db volt. A hasznosított ingatlanok darabszáma éven belül folyamatosan változik.

Ingatlan bérbeadásából a Nébih-nek nettó 36.549.088,-Ft bevétele keletkezett.

2019. évi

Vagyonmozgással járó térítésmentes ingatlan-átadásai:

- Kétoldalú megállapodás keretében átadásra került a tulajdonosi joggyakorló Nemzeti Földalapkezelő Szervezet részére
 - Kecskemét külterület 0765/1 hrsz-ú ingatlan vagyongazdálkodási joga. (Ingatlan összesített nyilvántartási értéke: bruttó 106.739.700,-Ft, elszámolt értékcsökkenés: 5.187.801,-Ft.)
- SZT-122068 számú, kétoldalú megállapodás alapján pótlólag átadásra került a tulajdonosi joggyakorló Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. részére
 - Üzemanyagkút (bruttó értéke: 126.000,-Ft, elszámolt értékcsökkenés: 112.713,-Ft.)

Vagyonmozgással járó térítésmentes ingatlan-átvétel:

- SZT-123021 számú, kétoldalú megállapodás keretében átvettük a tulajdonosi joggyakorló Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-től
 - a Budapest belterület 149144/1 hrsz-ú, természetben 1182 Budapest, Fogoly utca 13-15. sz. ingatlan vagyongazdálkodási jogát. (Ingatlan összesített nyilvántartási értéke: bruttó 32.608.669,-Ft, elszámolt értékcsökkenés: 14.065.563,-Ft.)

A Nemzeti Földügyi Központ feladatairól szóló 158/2019. (VI. 28.) Korm. rendelet 4. §-ában rögzített erdészeti igazgatási feladatokat 2019. július 1-jétől a Nemzeti Földügyi Központ látja el, melynek megvalósítása érdekében 2019. december 31-én folyamatban van a 1023 Budapest, Frankel Leó út 42-44. sz. (irodaház), 1054 Budapest, Szt. István krt. 21. 3. ajtó (szolgálati lakások), 2600 Vác, Rádi út 4. sz. (szolgálati lakások), 2600 Vác, Kertész utca 2/b fszt. 2. ajtó (szolgálati lakás), 3503 Miskolc, Erdész u. 6/B. ingatlan (garázsok) átadása a Nemzeti Földügyi Központ részére.

A munkáltatói lakástámogatására fordított kiadások alakulása, a kölcsönben részesítettek száma

A munkáltatói lakáskölcsön szabályait a Nébih Közzszolgálati Szabályzata tartalmazza, fontos eleme a dolgozói elkötelezettség növelésének. Odaítélése során pénzügyi, jogi és szociális szempontokat egyaránt mérlegelünk. A maximális kölcsönösszeg mértéke lecsökkent az előző évekhez képest, mivel azt a *kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről* szóló 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 5 millió Ft-ban határozza meg. A munkáltatói kölcsön törlesztésével probléma, tartozás elsősorban a jogelőd kölcsönöknél áll fenn, pl. a volt megyei MgSzH dolgozók esetében, akik jogviszonya már megszűnt.

A részletes pénzügyi adatokat a B jelű tábla tartalmazza. A 2019. évben befolyt törlesztő részletek jelentősen meghaladták a kiadott kölcsönök összértékét. A munkáltatói kölcsön iránti érdeklődés – elsősorban az ingatlanpiaci árak miatt – jelentősen visszaesett.

A letéti számla nyitó és záró állománya, valamint az évközi forgalom tartalmi értékelése

A 10032000-00289782-20000002 számú letéti számlán közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 134. § (2) bekezdése alapján a szerződés teljesítésének elmaradásával kapcsolatos igények biztosítékként kezelhet a Nébih. 2019-ben sem volt pénzforgalom a letéti számlán, záró egyenlege 0 Ft.

A kincstári finanszírozás, az előirányzat-gazdálkodási rendszer, a kincstári információ szolgáltatás tapasztalatai

2019-ben öröndetes volt az a jogszabály-változás, hogy az Ávr. 172/A. § (1) bekezdése alapján készített havi és éves kiadási és bevételi előrejelzést nem minden hónapban, hanem csak évente hatszor kellett elkészíteni, hiszen január-február hónapban, az előző évi beszámoló-készítés és az éves intézményi tervezés időszakában nem is készülhettek reális becslések a havi pénzforgalomról.

Továbbra is szükségesnek tartjuk – főleg csökkentett létszám mellett – a havi jelentések körének felülvizsgálatát. Az AT-01 tartozásállomány és a keretszámla adatszolgáltatás csak azon intézmények esetében tartalmaz érdemi információkat, amelyek likviditási problémával küzdenek és/vagy költségvetési támogatási keret előrehozási kérelemmel élnek. Amennyiben ez nem áll fenn, mindkét adatszolgáltatás havonta csak adminisztratív kötelezettséget jelent.

Javasolnánk átgondolni a havi időközi költségvetési jelentések túlzottan kötött, leegyszerűsítő, mechanikus szabályait. Minden hónap utolsó napján fel kell állnia annak a szabálynak, hogy a kötelezettségvállalások összege nem haladhatja meg az egyes rovatokon éppen fennálló kincstári előirányzatot. Ez működik egy tisztán költségvetési támogatásból működő fejezeti soron vagy kis intézménynél, de egy olyan szervezet esetében, amelyet csak negyedrészen finanszíroz kiszámítható költségvetési támogatás, nem életszerű. A kötelezettségvállalások rendszerint éves szerződéseket takarnak, és egy tervezni tudó, folyamatokat átlátó költségvetési vezető az éves gazdálkodás során a várható, de a kincstárnál még nem megjelent bevétellel is kalkulálni tud. A Nébih számára immár 5-6 éve folyamatos probléma, hogy az I-II. negyedévben az időközi költségvetési jelentését be tudja nyújtani, a kincstári előirányzatokkal ne szoruljon meg, holott a gazdálkodása egyensúlyban van.

Végezetül javasoljuk a 2019. évi tapasztalatok alapján az új maradvány-szabályok kiegészítését is:

1. A jelentős működési bevétellel rendelkező szervezetek számára probléma, hogy ezek megfizetésének időpontját csak korlátozottan tudják befolyásolni, mert az döntően az ügyfelektől függ. Így a december utolsó napjaiban befolyt bevétel nem lehet része a kötelezettségvállalással terhelt maradványuknak, hiszen a kapcsolódó kiadások már korábban, a szolgáltatás nyújtásakor teljesültek. A kiadásokat a szervezetnek kell viselni, miközben a befolyt bevételt nem tarthatja meg.
2. A dologi és felhalmozási kiadások terén biztosítani kellene egy, a költségvetéshez mért kb. 8-10%-os arányt, amely mértékig, amennyiben fennáll december 31-én a kötelezettségvállalás, de nem kerül sor a kifizetésre, a kapcsolódó számlákat továbbra is kötelezettségvállalással terhelt maradványként lehetne kezelni. A gyakorlatban a folyamatos teljesítésű, vagy havonta számlázott szolgáltatások esetén egyáltalán nem lehet pontosan meghatározni, hogy a kifizetés mikor történik. A december eleji teljesítésű számlák esetében a gyakorlatban teljesen általános, hogy a kifizetés

átcsúszhat következő év januárjára. A rendszerint 30 napos fizetési határidő miatt a pontos kifizetési időpont nem határozható meg előre, a kötelezettségvállalás időpontjában, márpedig az államháztartási jogszabályok ezt várnák el. Számtalan apró körülmény befolyásolja a tényleges fizetési időpontot, pl. hogy a partner mikor állítja ki és adja postára a számlát, a teljesítésigazoló mikor igazolja a számlát, hány kincstári év végi szünnap van.

3. A személyi juttatások és közterhek esetében teljesen meg kellene szüntetni, hogy a december hóközi kifizetések személyi jövedelemadó és munkáltatót terhelő szociális hozzájárulási adó terhe a következő évi költségvetést terhelje, mivel azt a kincstár automatikusan január 20-án vonja csak le és előtérítést sem lehet kérni. Nettó juttatásra nem lehet tervezni, kötelezettséget vállalni, ellenjegyezni, hiszen a nettó összeg a dolgozók egyéni kedvezményeitől is függ, csak a KIRA-számfejtést követően derül ki pontosan. Az éves tervezés 12 havi bruttó személyi juttatásra és közterheikre vonatkozik, ebbe a logikába nem fér bele, hogy vannak olyan kifizetések, amelyek kb. 50-66%-os arányban a tárgyévet, a maradék összegben pedig a következő évet terhelik.

Budapest, 2020. április „...”

Vaspöri Eszter
költségvetési igazgató

dr. Oravecz Márton
elnök

Az intézmény felügyeletét ellátó országos főállatorvos záradéka:

A Nébih 2019. évi költségvetési előirányzataival és létszámával összefüggésben jóváhagyott feladatainak szakmai teljesítését a szöveges beszámoló figyelembevételével:

- jóváhagyom;
- nem hagyom jóvá, ezért célellenőrzés lefolytatását kezdeményezem.

Dátum: Budapest, 2020.....

dr. Bognár Lajos
országos főállatorvos, helyettes államtitkár